

เทศน์ที่ธรรมศาสตร์รังสิต ครั้งที่ ๓ ไฟล์ ๓

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๑๒ เมษายน ๒๕๕๑

ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ศูนย์รังสิต ต.คดองหนึ่ง อ.คดองหลวง จ.ปทุมธานี

ทำวัตรก่อน ทำวัตรเลยละ (ทำวัตรเย็น) เริ่มเทศน์นาที่ที่ ๑๑.๒๘

ตอนเช้าเทศน์ กลางวันนี้ เทศน์เรื่องนี้ไปแล้ว เรื่องฤทธิชีไพร กลางวันนี้ชุดเรื่องนี้
ไปแล้วเต็มๆ ถ้าพูดใหม่เป็นรอบสอง กลางวันพูดไปแล้ว ถามเรื่องพระกราบฤทธิอีกที
ตามที่เป็นอย่างไง พระกราบฤทธิ แสดงกรรมนิคหนึ่ง แล้วจะตอบปัญหาไปเรื่อยๆ สอง
ทุ่ม สองทุ่มครึ่ง

เรามีมุมมองของเรานิคหนึ่ง มุมมองต่างกับโยม ต่างกับโยมตรงที่ว่าถึงพุทธกาล
แล้ว ศาสนาจะเรียวแหลม แต่ในสมัยพุทธกาลนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอก
ว่าถึงพุทธกาลศาสนาจะเจริญอีกหนหนึ่ง คำว่าเจริญของเรามันเจริญในหัวใจของพระ
มันเจริญถึงสิ่งที่รู้แจ้ง ความเจริญอย่างนี้เพราะก่อนหน้าถึงพุทธกาล ก่อนหน้าที่ อย่าง
กรุงเทพฯ ตั้งแต่สมัยกรุงเทพฯ ธนบุรี กรุงเทพฯ นี้ เวลาฟื้นฟูกันพระแตกกระสานซ่าน
เซ็นนะ

แล้วดูลังกาตี ลังกาเวลาดกเป็นเมืองขึ้นเขา ไม่มีพระเลยนะ ที่ลังกานี้ไม่มีพระ จน
เหลือเณรอยู่องค์เดียว สมัยกรุงศรีอยุธยาเข้าไปฟื้นฟู แล้วตอนหลังที่ลังกาแทบจะไม่มี
พระเลย แล้วพอมหาอาณาจักร สยามวงศ์ ลังกาวังศ์ ลังกาวังศ์ สยามวงศ์ฟื้นฟูมา การ
ฟื้นฟูเพราะอะไร? เพราะสิ่งนี้มันเป็นความเคยชิน

ถ้าเราเคยชินกับสิ่งใด เราคุ้นเคยกับสิ่งใด สิ่งนั้นเราจะไม่เห็นคุณค่า เพราะตั้งแต่
สมัยกรุงเทพฯ สมัยกรุงเทพฯ เวลาปราบดาภิเษกขึ้นมาเป็นกษัตริย์ ต่างๆ ต้องฟื้นฟู
หมด จนพระจอมเกล้าฯ พระจอมเกล้าฯ ไปบวช บวชเข้าไปแล้วไปศึกษาเข้าไปแล้ว เห็น

สภาวะต่างๆ ถึงได้กระทำออกมา สิ่งที่ทำออกมาสิ่งนี้ยังไม่มีใครประพฤติปฏิบัติ ถ้าสังคมมีการศึกษา มีการสงคราม สมณะชีพราหมณ์ก็อยู่ไม่เป็นสุข

สมณะชีพราหมณ์ไม่อยู่ด้วยความสงบ สมณะชีพราหมณ์เอาเวลาที่ไหนมา คั่นคว้าตัวเอง ธรรมจะเจริญมันเจริญที่หัวใจ หัวใจตรงไหน หัวใจตรงที่มันรู้จักใจ สิ่งใดเป็นทรัพย์ในโลก ทรัพย์ในโลกกับทรัพย์ธรรมะเหนือโลก ธรรมะเหนือโลกมันเหนือยังงี้ มันเหนือโลกยังงี้ ถ้ามันไม่เหนือโลกนะ มันไม่เหนือโลกจะไม่เข้าใจถึงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ถ้าเข้าใจถึงธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า สิ่ง que เข้าใจธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันรื้อค้นในหัวใจ ถ้ารื้อค้นในหัวใจมันบอกถึงวิธีการได้ วิธีการอะไร? วิธีการชำระกิเลส การทำลายชำระกิเลส ตั้งแต่หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ลงมา รื้อค้นมาๆ จนสงฆ์ของเรามั่นคงขึ้นมา มั่นคงขึ้นมาจนมีความเชื่อถือศรัทธา พอมีความเชื่อถือศรัทธา

ทีนี้คนมันเข้าไม่ถึง คนเราเข้าไม่ถึงธรรม เข้าใจเห็นใหม่ คุณิ คนถามบ่อยมากเลย อภิญญา อภิญญานะ หูทิพย์ตาทิพย์ต่างๆ มีฤทธิ์มีเดช สิ่งนี้เป็นธรรมใหม่ ผู้วิเศษไป ทายใจทายอะไรต่างๆ เป็นผู้วิเศษ แล้วพอเราไปเห็นสภาวะแบบนั้น เราก็ก็นั่นนั่นกับความ เป็นผู้วิเศษ ผู้วิเศษเดี๋ยวนี้เครื่องจับเท็จมันดีกว่าเราอีก สิ่งต่างๆ มันดีกว่าเราอยู่แล้ว แล้วเราไปเห็นสิ่งนั้น

คุณไสยนะ เวลาที่คุณไสยสิ่งต่างๆ เขาทำกัน เขาทำกันเพื่อประโยชน์ของเขา แล้วเราไปนั่นนั่น ศาสนานี้มันละเอียดอ่อนมากกว่านั้น ศาสนาละเอียดเห็นใหม่ เวลาปกติของเราเราสงสัยไปหมดเลย เราสงสัยเราไม่เข้าใจอะไรเพราะเป็นเรื่องวิทยาศาสตร์ ต้องพิสูจน์ได้ๆ ความพิสูจน์ได้ก็เลสมันพูดนะ สิ่งใดพิสูจน์ได้ๆ พิสูจน์ไม่ได้มันไม่เชื่อถือ

เวลาจิตมันสงบขึ้นมา ถ้าทำความสงบของใจ ใจสงบขึ้นมามันรู้นอก ฐานนอกอย่าง ที่มันเป็นไป จะรู้เรื่องพิสดาร พิสดารพันลึกเพราะอะไร? คุณิ คนอยู่เฉยๆ คนดวงตก เวลาเดินไปนี่ผีมาหลอกได้ แล้วผีมาหลอกเป็นรูปเป็นร่างขึ้นมาเลย ถ้าผีมาหลอกจริงๆ นะ แต่ถ้าผีในตัวเราเองหลอก เห็นใหม่เราสร้างภาพ เราตกใจ เรากลัวความมืด พอเรา กลัวความมืดเราเห็นสภาพแบบนี้เป็นผีเป็นนาง เราตกใจไปเองนะ นี่ก็เลสมันหลอกเรา

เอง

ถ้ากิเลสมันหลอกเรา เราสร้างภาพขึ้นมาเราก็ตกใจ เรากลัวความมืดเราสร้างภาพ
ต่างๆ ตกอกตกใจหมดเลย แต่เวลาตีมาหลอกจริงๆ มีนะ ผีนี้เวลามาหลอก คุณสิ การที่ว่า
ตีมาหลอก เครื่องญาติของเรา ญาติโกโหติกาของเรา เวลาตายไป เวลาตกทุกข์ได้ยาก

พระเจ้าพิมพิสาร เวลาสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมแล้ว มาโปรดพระ
เจ้าพิมพิสาร จนพระเจ้าพิมพิสารเป็นพระโศดาบัน แล้วพระโศดาบัน ทำบุญกับองค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เปรตโผล่มาตรงหน้าต่างเลย เปรตโผล่มาเลยนะ พระ
เจ้าพิมพิสาร เพราะเชื่อมั่นในพระโศดาบัน พระโศดาบันมีความรู้ในธรรมส่วนหนึ่งแต่
ไม่รู้โดยรอบ แล้วไปถามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเพราะเหตุใด?

“เครื่องญาติของเธอ เกิดเป็นเปรตแล้วรอเธอมามหาศาลเลย จะมาขอส่วนบุญ”

แล้วนิมนต์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาถวายทาน พอถวายทานแล้วอุทิศ
ส่วนกุศลให้เปรต พอให้เปรตขึ้นมา เปรตได้กินอาหารนั้น มีความอึดหน้ำสำราญมี
ความสุขมาก มาหาพระเจ้าพิมพิสาร พระเจ้าพิมพิสารก็ตกใจอีก เอ๊ะ ทำบุญกุศลแล้ว
ทำไมมาอีก เราอุทิศส่วนกุศลให้แล้วเป็นบุญกุศลให้แล้ว มันมีความสุขแล้วทำไมมาทำ
ให้ตกใจอีก

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกที่เขามาเปลือยกายอยู่นั้นเพราะถวายทาน
แต่ไม่ได้ถวายผ้า ไม่ได้ถวายสิ่งใด พระเจ้าพิมพิสารถวายซ้ำอีก ถวายซ้ำ ได้รับส่วนบุญ
จากพระเจ้าพิมพิสารอึดหน้ำสำราญมีความสุขของเขา แล้วพอมีความสุขของเขา เขา
อนุโมทนาไป

เนี่ยสิ่งนี้มีจริง มีจริงแล้วเวลาประพฤติปฏิบัติ ความว่ามีจริงมันก็เป็นเรื่องของเขา
เป็นญาติโกโหติกาของพระเจ้าพิมพิสาร แล้วพระเจ้าพิมพิสารทำบุญกับองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า อุทิศส่วนกุศลให้เขาไป ให้เขาไปต่างคนต่างได้รับความสุข เมตตา
ธรรมคำจุนโลก คำจุนต่างคนต่างเป็นสุข ไม่ใช่เรา เราไปตื่นตื่นจะไปรับรู้ แล้วเราจะไป
กราบไปไหว้ไปบูชามันเป็นเรื่องไร้สาระ

สังฆะนะ สงฆ์ เวลาลงอุโบสถ มันเป็นธรรมวินัยนะ ธรรมวินัย ถ้านานาสังฆาส
 ร่วมอุโบสถสังฆกรรมกันไม่ได้ ถ้าร่วมอุโบสถสังฆกรรมเป็นโมฆิยะ เป็นโมฆะ สิ่ง
 เป็นโมฆะ คนดี เวลาที่เราขับรถไปตามถนนหนทาง คนดีต้องเคารพกฎจราจร ถ้าเคารพ
 กฎจราจรเป็นคนดีใช่ไหม เราเป็นคนดี แต่เวลาเราขับรถไปตามกฎจราจร ไฟแดงเราจะ
 ฝ่าไปเลย เราเป็นคนดี ทุกคนจะส่งเสริมว่าเป็นคนดีมาก เจอกฎจราจรเราจะฝ่าไปๆ
 เราไม่ยอมรับไฟแดงได้ไหม?

ธรรมและวินัยที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางไว้แล้วเป็นธรรม หลวงปู่
 มัน เวลาพระที่ไปอยู่ด้วยอย่างหลวงปู่ชาเป็นมหานิกาย มาอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่มันก็
 รับ หลวงปู่ฝั้นเป็นมหานิกายนะไปอยู่กับหลวงปู่มัน หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ขาว นี่เป็น
 มหานิกายมาก่อนทั้งนั้น แต่ไปอยู่กับหลวงปู่มัน ได้รับคุณประโยชน์จากหลวงปู่มัน
 เหมือนกับเราไปอยู่กับพ่อแม่ ได้พ่อแม่เจือจานเรา พ่อแม่ดูแลรักษา มีความสุขมากๆ
 เลี้ยงทั้งกายและใจ พ่อแม่ครูอาจารย์

พ่อแม่เลี้ยงได้แต่ร่างกาย พ่อแม่ครูอาจารย์เลี้ยงทั้งร่างกายและดูแลความเป็นอยู่
 ด้วย เลี้ยงทั้งหัวใจด้วย พ่อแม่ครูอาจารย์ พ่อเป็นพ่อเป็นแม่เป็นครูบาอาจารย์ เราเป็นพ่อ
 แม่ พ่อแม่คือพระอรหันต์ของลูกเพราะลูกได้กรรมพันธุ์ทุกอย่างจากพ่อแม่มา เกิดใน
 ประเทศอันสมควร เกิดจากพ่อจากแม่ เกิดโดยสายบุญสายกรรม นี่เป็นพระอรหันต์ของ
 เรา

แต่พระอรหันต์ของเราใครเราก็ได้ ค่าเราก็ได้ ว่าเราก็ได้ ดีเราก็ได้ เป็นพระ
 อรหันต์ของเรา เราเคารพบูชาหมดแหละ พ่อแม่ของเรา แต่เอ็ดว่าได้เพราะด้วยกิเลส แต่
 พ่อแม่ครูบาอาจารย์เป็นทั้งครูบาอาจารย์เป็นทั้งพระอรหันต์ เป็นพระอรหันต์ของ
 สาธารณะ เป็นพระอรหันต์หมดเลย

แล้ว หลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ขาว มาอยู่กับหลวงปู่มัน แล้วได้การบำรุงรักษาเพราะ
 ประพฤติปฏิบัติขึ้นมา แล้วมันได้ผลขึ้นมาจากการประพฤติปฏิบัติ รู้แจ้งเหมือนกัน ตามรู้
 เหมือนกัน แล้วเวลาหลวงปู่มันป่วย เห็นไหม นานาสังฆาสๆ ร่วมกินร่วมนอนกัน
 ไม่ได้ จะเอาไปให้ท่านก็ไม่ได้ สิ่งใดก็ไม่ได้ เห็นคุณประโยชน์ของท่าน เลยญัตติ
 ญัตติใหม่เป็นธรรมยุติ เพื่อจะหิบบได้ ทำได้ด้วยเหมือนกัน นี้นานาสังฆาส

ที่นี้หลวงปู่มันท่านมีทิฐิมานะ ท่านไม่ยอมรับสิ่งใดเลย ถ้าพูดถึงเป็นธรรมแล้วก็

ต้อง อะไรก็ต้องร่วมกันได้ ทำร่วมกันได้ มันทำไม่ได้ เพราะทำได้เป็นโมฆะ สิ่งที่เราทำ
อย่างประชุมสภา ประชุมสภาไม่ครบองค์ ไปประชุมแล้ว กฎหมายออกมา ใช้ไม่ได้แล้ว
มีประโยชน์อะไร มันจริงตามสมมุติใจ วินัยนี้เป็นสมมุติ แต่จริงตามสมมุติ

ถ้าจริงตามสมมุติ เวลาทำอุโบสถสังฆกรรม ถ้าอยู่ด้วยกัน ทำอุโบสถสังฆกรรม
ด้วยกันได้ อยู่นอกหัตถบาธ ภิกษุที่เป็นส่วนใหญ่สวดปาติโมกข์ ภิกษุที่เป็นส่วนน้อยอยู่
ข้างนอก รับฟังด้วย อยู่นอกหัตถบาธแล้วขอบริสุทธฺ์เอาเห็นใหม่ เป็น ๒ ฝ่าย เพราะ
ธรรมยุติเราไปอยู่กับสายหลวงปู่ชา หลวงปู่ชาก็ต้องให้อยู่ข้างนอกเหมือนกัน

หลวงปู่ชาเป็นพระที่รู้แจ้งในธรรมวินัย จะเห็น เคารพธรรมวินัย

“เคารพพระธรรมวินัยคือเคารพพระพุทธเจ้า คนที่ไม่เคารพพระธรรมวินัยคือไม่
เคารพพระพุทธเจ้า”

หลวงตาบอกว่าเหยียบหัวพระพุทธเจ้าไป

“ธรรมวินัยจะเป็นศาสดาของเธอ”

แล้วธรรมวินัยจะเป็นศาสดาของเรา แล้วไม่เคารพธรรมวินัย เราจะเคารพศาสดา
ได้อย่างไร? ถ้าเคารพธรรมวินัย คนที่ทำดี ทำตามกติกากฎ กติกาของสังคม แต่เราเห็นทำ
ตามกติกแล้วเราไม่พอใจ โน่นก็ไม่ได้ นี่ก็ไม่ดี จะทำแต่ตามความพอใจของตัว อะไรก็
มั่ววุ่นกันไปหมดเลย มั่วสุ่มกันอย่างนั้นไม่ได้ มั่วสุ่มไม่ใช่ธรรม

มั่วสุ่มเป็นแก๊งโจรเป็นมหาโจร เป็นมหาโจร หลอก โจรมันเอาไปปล้นนะ ทีนี้
หลอกหลวงเขาเอาเขามาถึงที่เลย เป็นมหาโจร เอาเขามาถึงที่เลย มันเป็นมหาโจร สิ่งที่เป็น
มหาโจรคือไม่เป็นประโยชน์กับศาสนาใช้ใหม่ ถ้าไม่เป็นประโยชน์กับศาสนา ทำกัน
อย่างนั้นแล้วมันไปตีกันตีกับข้างนอกเพราะอะไร? เพราะมันไม่เชื่อธรรมวินัย ถ้ามัน
เชื่อธรรมวินัย มันเห็นประโยชน์กับธรรมวินัย จะทำอย่างนั้นไม่ได้หรอก จะทำอย่าง
ที่เขาทำกันอย่างนี้ไม่ได้ เพราะอะไร? เพราะเคารพพระพุทธเจ้า นี้ ถ้าทำอย่างนี้ไป
กราบญาติพี่น้องจากสามเณรเลย ขาดจากไตรสรณคมน์

พระเราเวลาเข้าเจ้าเข้าทรงขาดจากพระ ขาดจากพระเลย เพราะถือมงคลตื่นข่าว
ไปถือนอกพระรัตนตรัย นอกพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่มันขาด มันขาดจาก

ภายใน มันขาดจากหัวใจ แล้วใครจะไปปรับโทษล่ะ เพราะการปรับโทษอย่างนี้มันเป็น เรื่องของหัวหน้าวัดนั่น พวกเจ้าอาวาส เจ้าอาวาสวัดไหนก็แล้วแต่ ได้รับการแต่งตั้งให้ เป็นเจ้าอาวาส วัดนั้นเป็นบริษัท บริษัทเหมือนกับบริษัทของเรา บริษัทของเรา เราบริหาร จัดการบริษัทของเรา เรามีอำนาจในการบริหารจัดการ เราเป็นผู้จัดการในบริษัทนั้น

เจ้าอาวาสก็เหมือนกัน เจ้าอาวาสในอาวาสนั้น ในอาวาสนั้นภิกษุทำผิดทำถูก เจ้า อาวาสนั้นต้องจัดการ ทีนี้พอตั้งเจ้าอาวาสก็ตั้งขึ้นมา ตั้งเจ้าคณะตำบล เจ้าคณะอำเภอ ขึ้นมา สิทธิชนะ ภิกษุไม่ควรไปในที่อโคจร ไปในที่อโคจรเป็นอาบัติ

แล้วเวลาพระไปเดินห้างสรรพสินค้ากัน อะไรกัน ก็ไปออกกฎหมายอีกนะ ออก กฎหมายว่าห้ามพระไปเดินสรรพสินค้า ธรรมวินัยมันสองพันกว่าปีแล้ว แต่เพราะว่า เพราะผู้รักษาธรรมวินัยไม่ใช่กฎหมายเอง มีกฎหมายบังคับไว้แล้วแต่ไม่ศึกษาธรรมวินัย ไม่เคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เหยียบหัวองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ไป แล้วก็ไปออกกฎหมายอันใหม่ ห้ามโน่นห้ามนี้ขึ้นมาให้เป็น พรบ.สงฆ์

พรบ.สงฆ์นี้ละ พูดถึงมันเป็นมติของมหาเถรสมาคม มหาเถรสมาคมเป็นที่ ออกมาเป็นกฤษฎีกาเป็นกฎหมาย เป็นกฎหมายบังคับสงฆ์ในประเทศไทย มันก็ยอมรับ พูดถึงก็ยอมรับ ไม่ใช่ว่าไม่ยอมรับกฤษฎีกา ไม่ยอมรับกฎหมายของเมืองไทย สงฆ์ใน เมืองไทยต้องยอมรับกฎหมายของเมืองไทย

แต่พูดถึงมันสลดสังเวชที่สิ่งนี้มีอยู่ มันมีอยู่แล้ว ธรรมขององค์สมเด็จพระ สัมมาสัมพุทธเจ้ามีอยู่ทุกอย่าง มีอยู่พร้อมสมบูรณ์แบบหมดเลย แต่ละเลยไม่ทำเท่า นั้นเอง แล้วไปออกกฎหมายซ้อนๆ มา แล้วออกกฎหมายซ้อนมา แล้วทำอีกใหม่ ออก กฎหมายซ้อนมาก็ไม่ได้ทำอีกล่ะ ออกมาเอาผลงานกัน เราเป็นคนออกผลงานมา แล้วก็ ไปขอความคิดความชอบกัน มันทำแบบโลกๆ บริหารแบบโลก

ถ้าบริหารแบบธรรมนะ คูลี หลวงปู่มั่นท่านป่วยเป็นวัณโรค อายุ 80 เทศนาว่า การมหาศาลเลย ถึงเวลานั้นฉันข้าวไม่ได้ หลวงตามหาบัวท่านเป็นพระอุปัชฌาย์ ถึงเวลา ก่อนในเพลท่านเอามะพร้าวมาผ่า ให้เณรผ่านะ แล้วเอาน้ำมะพร้าวไปให้หลวงปู่มั่นได้ ดื่ม เพราะว่าผู้ป่วยผู้เฒ่า ฉันอาหารไม่ได้ ร่างกายมันก็อ่อนแอ

เอาน้ำมะพร้าวไปให้ท่านดื่มในเพล มันไม่ผิดวินัยหรอก แต่ไปให้ท่าน ท่านบอก

ว่า

“ฉันไม่ได้”

“ฉันไม่ได้เพราะอะไร?”

“ตาค้าๆ มันมองอยู่”

ตาค้าๆ คือพระลูกศิษย์ลูกหาที่ไปอยู่กับท่านมองอยู่ ถ้าฉันแล้วมันขาดความเคารพความศรัทธา ความเชื่อถือ ถ้าเรามีความศรัทธามีความเชื่อถือ คำสั่งสอนนั้นเราจะลงใจ ท่านสละความสะดวกสบายของท่าน ท่านสละทุกอย่างเพื่อการบริหารจัดการในวัดนั้น คนที่มีคุณธรรม ชีวิตที่เป็นแบบอย่างนะ

ชีวิตที่เป็นแบบอย่างของพระที่เป็นแบบอย่าง แล้วพระที่ไปอาศัยอยู่ด้วยก็ยอมรับยอมรับศรัทธา เข้าไปเพื่อที่จะไปศึกษาธรรมวินัยกับท่าน แต่พระที่คิดในช่องอในกระดุกก็ไปอยู่กับท่าน เพื่อหวังเอาชื่อเสียงว่าเป็นลูกศิษย์ลูกหาของท่าน เอามาขายกิน คนมันก็มีต่างๆ กันไปในความคิดของโลก ในความคิดของกิเลสตัณหาความทะยานอยากในหัวใจ

สิ่งนี้มันมีอยู่นะ แล้วมีอยู่ เวลาออกมาแล้วถ้าเคารพบูชากันนะ ถ้าเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามันอยู่ที่เป้าหมาย เราบวชกันเราบวชเพื่ออะไร? บวชเพราะเราหนีทุกข์มาใช่ไหม บวชเพราะเราหนีหนี้มาหรือ ไม่ใช่ทั้งนั้นล่ะ เราบวชมา บวชมาเพื่อชำระกิเลส ถ้าเราบวชมาเพื่อชำระกิเลสนะ คนที่จะชนะกิเลสควรเป็นคนที่มีจริงจัง คนที่มีศรัทธาจริงจัง

ถ้าประกอบอาชีพทางโลกก็จะประสบความสำเร็จ ถ้ามาภาวนามันก็ควบคุมตัวเองได้ แต่ถ้าเป็นคนโลเลนะ อยู่ทางโลก เราก็ประกอบอาชีพทางโลกเราก็ไม่ทันหมู่ทันคณะ มาบวชแล้วก็ไปภาระแก่สังคม สิ่งที่เป็นภาระแก่สังคมมันฟ้องถึงศรัทธาของมนุษย์ใจ ศรัทธาของมนุษย์มีเท่านี้

เวลาเราบวชมาแล้ว ก็เห็นแก่ตัว ก็ทำอะไรเพื่อประโยชน์ตัว ไม่เห็นธรรมวินัย ไม่เห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นใหญ่ ถ้าเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นใหญ่ มันทำอย่างนั้นมันไม่ได้หรอก เพราะทำอย่างนั้นทำแล้วมันทุศีล ภิกษุทุศีล จะ

ทำอะไรที่มันจะเป็นประโยชน์กับตัวเองล่ะ?

ภิกษุพุทธจะไม่มีอะไรเป็นประโยชน์กับตัวเองเลย ภิกษุถ้ามีศีล สมาธิ ปัญญา
ขึ้นมา มันมีโอกาสนะ ถ้ามีโอกาสจะกราบนะ จะกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
ด้วยหัวใจ จะลงหมด ครูบาอาจารย์เราท่านฝึกฝนกันมาอย่างนี้ ถ้าฝึกฝนกันอย่างนี้
ความผิดในที่ลับ ในที่แจ้ง ในที่ลับก็ไม่มี ในที่แจ้งก็ไม่มี

อย่างเช่นปัจจุบันนี้ รูดงค์กัน รูดงค์เล่นๆ นะ รูดงค์เดินไปตามถนนหนทาง นำ
อายุ เราไม่เคยทำเลยนะ ถ้าเรารูดงค์บ๊ีบเราจะเข้าป่า ถ้าพูดถึงถนนขึ้นรถดีกว่า ไป
หลอกลวงเขาทำไม? รูดงค์เพื่ออะไร? รูดงค์เพื่อให้ฉันรู้ฉันเป็นพระรูดงค์หรือ? มัน
ไม่ใช่ รูดงค์วัตร รูดงค์เพื่อขัดเกลากิเลสนะ เวลาเข้าป่าเข้าเขาไป ปีนเขา เขาถูกต่อลูกนะ
ลงเขาลูกนี้ขึ้นเขาลูกใหม่ นะ ไม่ใช่ลงเขาแล้วมันจะเป็นพื้นราบนะ แล้วขึ้นไปทำไม?
ตะเกียกตะกายทำไม?

ตั้งเม ตั้งเมในใจ มันดึงออกมาแล้วเอาตะไกรตัด เราจะดึงกิเลสเราออกมาใน
เวลารูดงค์ไปได้แต่เหงื่อมาทั้งนั้นล่ะ ได้เหงื่อมาได้ความอ่อนเพลียมา พอได้ความ
อ่อนเพลียมา ได้แต่ความวิตกกังวลมา ฟรุ้งนี้เช้าจะกินข้าวกับอะไร? เดินไปในป่าในเขา
จะเจออะไร? ไม่เจออะไรเลยนะ มันพิสูจน์ตัวเอง

ถ้ามันพิสูจน์ตัวเองมันมีความเข้มแข็งขึ้นมา ความเข้มแข็งขึ้นมา ทุกข์เป็นอย่างนี้
มีพระไปหาภิกษุว่า “ผมอยากเห็นทุกข์ครับ” แยกก่อนหินวิ่งขึ้นเขาลงเขา อยากเห็นทุกข์
โง่มาก ถ้าอยากเห็นทุกข์นะ แยกหินแล้วมันทุกข์นะ ไอ้กรรมกรแบกหามที่ทำเรือ
คลองเตยมันเป็นพระอรหันต์หมดล่ะ ทุกคนอยากเห็นทุกข์แล้วก็พยายาม ทุกข์ยาก ก็มี
หนีทุกข์มา มึงทำงานทุกข์ยากมา แล้วมึงก็จะเข้ามาในศาสนา เห็นทุกข์ก็ที่ว่า เห็นทุกข์
มันต้องเห็นอริยสัจ ทุกข์อยู่ที่ไหน?

สิ่งที่เจ็บปวดแสบร้อนคืออาการของทุกข์หมด ทุกข์นั้นคือต้นหาความทะยาน
อยากมันจี๋ถ่ายรดในหัวใจแล้วมันก็ไปแล้ว เราก็ไม่เห็นมัน ไม่มีใครเคยเห็นทุกข์ ถ้าใคร
เห็นทุกข์มันสละหมดล่ะ

เวลาหลวงปู่ฝันท่านเทศน์นะ เวลาพูดธรรมะกัน โห นิพพานทั้งนั้นล่ะ หัวมันยัง
โกนไม่ได้เลย ผมบนหัวมันยังสละไม่ได้เลยแล้วมันจะเอามรรค ผล นิพพาน คุณธรรมะ

กันปากเปียกปากแฉะ โม่กันน้ำลายแตกฟองเลย แต่มันสละอะไรได้บ้าง? มันสละสถานะของคฤหัสถ์อะไรได้บ้าง? มันสละอะไรไม่ได้สักอย่างหนึ่ง โม่กันอยู่แต่ปากนั่นแหละ เอาธรรมะมาอ้างอิงกัน มันทำไม่ได้จริง

ถ้าทำได้จริงนะ ถ้าเห็นทุกข์ คฤหัสถ์ คนเรา ถ้าเราเห็นทุกข์เราอยากออกจากทุกข์ไหม? ถ้าเห็นทุกข์เราอยากออกจากทุกข์ไหม? เราอยากจะได้ทุกข์ไหม? ถ้าเราไม่อยากจะเกิด เราพร้อมไหม? ภิกษุนี้เน้นรบ รบกับทิวิมานะ รบกับเจ้าของ รบกับตัวเอง รบกับความเห็นผิดนี้

ถ้ารบกับความเห็นผิด เราจะรบ นักรบมันจะไปหลบอะไร? นักรบมันก็ต้องออกชูดวงควัทร ทุกนักรบมันจะขัดเกลา มันจะต่อสู้กับตัวเอง ต่อสู้กับตัวเองเพื่อเอาชนะตัวเองให้ได้ ถ้าชนะตัวเองได้มันจะไม่ให้มันเกิดอีก ถ้ามันเกิด อะไรมันมาเกิด? สิ่งใดมันพาให้มาเกิด ถ้าพาเกิดมันก็เวียนตายเวียนเกิดมันก็ทุกข์อยู่อย่างนี้ แล้วก็บอกว่าเห็นทุกข์ รู้ทุกข์

รู้ทุกข์แล้วบวชมาทำไม? บวชมาแล้วไม่ขัดเกลามัน ไปทำสภาวะแบบนั้น สังคมหมู่หนึ่ง หลวงตาท่านพูดบ่อย เป็นวงกรรมฐาน วงของเรา เราจะรักษาดูแลกัน แล้วจะถึงกัน วงกรรมฐานเข้มแข็งมากเพราะว่าวงกรรมฐานจะรู้จักกันไปหมดเลย

แล้ววงในครอบครัว “ครอบครัวกรรมฐาน” พระองค์ใดปฏิบัติดีปฏิบัติชอบมันจะรู้กันหมดละ พระองค์ใดไม่เข้มแข็งพระองค์ใดเป็นภาระ เรารู้ๆ กันอยู่ แต่รู้กันอยู่ มันก็รักษาก็สมานกันไว้ใจ สมานกันไว้ให้เป็นที่พึ่ง ถ้าพระยังเป็นที่พึ่งไม่ได้ พระยังไม่มีหลักมีเกณฑ์ สังคมจะพึ่งใคร?

พระคืออะไร? พระคือผู้ประเสริฐ อะไรประเสริฐ? ถ้าพระประเสริฐนะ ก็สร้างพระพุทธรูปไว้ก็ประเสริฐ พระพุทธรูปประเสริฐไหม? พระพุทธรูปเป็นสมมุติ สมมุติเป็นองค์แทนพระพุทธรูป

สมมุติเป็นองค์แทนพระพุทธรูป สมัยพุทธกาลไม่มีพระพุทธรูป เพราะเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาก เวลาจะกราบกันจะมีแต่แท่น แท่นเฉยๆ ไม่มีพระพุทธรูปหรอก ทีนี้พระพุทธรูปเกิดขึ้นมาจากอเล็กซานเดอร์ อเล็กซานเดอร์ตีเข้าไปในอินเดีย

ประเทศอินเดีย อเล็กซานเดอร์ตีเข้าไปในอินเดีย แล้วตั้งแม่ทัพเป็นพระเจ้ามิลินท์ พระเจ้ามิลินท์ชื่อในวิทยาศาสตร์ เป็นทหารเอกของพระเจ้าอเล็กซานเดอร์มาจากกรีก ใจ เวลาทางวิทยาศาสตร์ เวลาห่มผ้า พระห่มผ้ามาจากกรีก มาจากกรีก ไม่ใช่ เพราะอเล็กซานเดอร์มาหลังพระพุทธเจ้ามาก

พระพุทธเจ้า ในคัมภีร์ให้พระอนันต์ออกแบบจีวร ออกแบบจีวรที่ธงชัยพระอรหันต์ สมัยโบราณมันจะชนชาติใดก็แล้วแต่มันใช้ผ้าผืนหมด ใช้ผ้าผืนพันกายเพราะสมัยนั้นยังไม่มี คุณสมบัตินั้นเราใช้ผ้าม่วงเลย ไม่มีผ้าหрок ไอ้เสื้อผ้าที่เป็นแฟชั่นมันเพิ่งออกมาไม่กี่ปีนี่เอง แต่เดิมทุกชนชาติใช้ผ้าผืนห่มร่างกายทั้งนั้นแหละ

แล้วจะบอกว่า ใครเลียนแบบใคร แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นผู้วางธรรมและวินัยไว้ ให้ออกแบบให้ประหยัด เพราะอะไร? เพราะว่า เวลาพระเราทำชั่วมัก ทำชั่วนะ เจ้าหน้าที่ทำความผิดโทษสองชั้นสามชั้น เราปล้น เราโกงเขามาตัดสิน ๒๐-๓๐ ปีนะ แต่ถ้าเป็นตำรวจปล้น เจ้าหน้าที่ทำความผิดโทษสองชั้น

ภิกษุถ้าทำความชั่วตกนรกอเวจี จีวรไม่ตกนรกอเวจีไปด้วย ไปแต่ตัวเปล่าๆ แล้วเหล็กเท่าลำตาล ดันตาลเหล็กเท่าลำตาลแล้วจีวรไปพาดอยู่บนลำตาล จนเหล็กลำตาลนี้อ่อนเลย ภิกษุที่ทำความชั่วตกนรกมหาศาลเลย แล้วทำกันอยู่อย่างนั้น แล้วมันก็คึกเข้ามาหาผลประโยชน์ในศาสนาใจ

สิ่งที่ขึ้นไป มันสะท้อนใจไหม? มันก็สะท้อนใจ หยิกเล็บก็เจ็บเนื้อ ก็พระก็คือพระนั้นแหละ พระด้วยกัน หัวโล้นๆ เหมือนกัน หัวโล้นๆ ห่มผ้าเหลือง ก็ห่มผ้าเหลืองด้วยกัน แต่ความรับผิดชอบ วุฒิภาวะที่เขารับผิดชอบต่อมันมากหรือน้อยขนาดไหนเท่านั้นเอง

ถ้ามันมากนะ วัตถุไม่มีคุณค่าเลย

“หลวงตาคนจนผู้ยิ่งใหญ่ มีบริวาร ๘ เท่านั้น หากเงินไว้กับโลกนี้เป็นหมื่นๆ ล้าน”

แต่เดิมแต่ก่อนหน้านั้นท่านไม่ออกมาอยู่กับเรื่องโลกเลย ท่านอยู่กับเรื่องสร้างพระก่อน สร้างพระก่อน ถ้าหัวหน้าออกมาอยู่กับสิ่งที่เป็นวัตถุ ลูกน้องมันจะยุ่งมากกว่า

นั่นอีก ลูกน้องหมายถึงลูกศิษย์ลูกหาที่ไม่มีหลักมีเกณฑ์ หัวหน้าไปทางไหน มันอ้างหมด ทำไมพระครูบาอาจารย์ทำได้

เช่นหลวงปู่คือ พระอ๋างมากเลย หลวงปู่คือทำไมทำอย่างนั้นได้ หลวงปู่คือทำไมทำอย่างนี้ได้ แต่หลวงปู่ื่อนั่งภาวนา ๗ วัน ๗ คืนมันไม่พูดถึงนะ เวลาท่านทำคุณงามความดีมันไม่เคยพูดถึงเลย แต่เวลาท่านทำตามนิสัยจริตของท่าน ท่านเป็นพระอรหันต์เว้ย หลวงปู่คือท่านเป็นพระอรหันต์นะ

เวลาท่านเป็นพระอรหันต์ เวลาท่านเทศนาว่าการ ครูบาอาจารย์ท่านบอกเลย หลวงปู่คือเทศน์ธรรมล้วนๆ เลย ธรรมที่เหนือโลก ธรรมที่โลกฟังไม่ได้ โลกนี้มันคิดอะไรกัน? มันก็คิดระหว่างเทศน์แหละ แล้วเวลาท่านเทศน์เข้าไป อู๊ย พูดหยาบพูดคาย แล้วเวลามึงทำหยาบคายมึงคิดหรือเปล่า? สิ่งในโลกเป็นอยู่ โลกก็ทำกันอยู่อย่างนี้ทุกวัน

แล้วเวลาท่านพูดถึงให้เราเห็น รับไม่ได้ กระทบกระเมี้ยนกันนะแอบทำ แต่อยากจะทำธรรมะ แล้วเวลาท่านรู้จริงท่านทำจริง ท่านก็พูดของท่านได้ คนรู้จริงคนเห็นจริงมันจะสลัดสังเวช ถ้าสังเวชมันจะไม่ทำอย่างนั้น เห็นแล้วเราก็งสังเวช ของแก่นี้พระยังรู้ไม่ได้ ของที่ว่าอะไรควรไม่ควรมันยังไม่เข้าใจเลย

แต่เวลาเราพูดกระโชกโฮกฮาก นี่ว่าแต่เขาตัวเองกลายเป็นเจ้าพ่ออยู่นะ ไม่ใช่หรืออก นี่เจ้าพ่อจะฆ่ากิเลส ไม่ใช่เจ้าพ่อไปทำลายใคร เจ้าพ่อจะเอาตัวไว้ให้ได้ไง สังเวชมันก็สังเวช มันเหมือนกับ ถ้าพูดภาษาโลกนะ ไม่ใช่ฐานะของกูเว้ย ประเทศนี้ไม่ใช่ของกูคนเดียว สังคมก็ไม่ใช่ของเราคนเดียว

นี่พูดอย่างนี้พูดแบบไม่รับผิดชอบ เวลามันเบื่อหน่ายเพราะมันทำอะไรไม่ได้ มันทำอะไรไม่ได้เพราะว่า กรรมของใคร กรรมของสัตว์เพราะว่าสิ่งนี้มีต้นเหตุมานะ ถ้าไม่อยู่ในวงการพระไม่รู้หรือ พระกับพระมันจะรู้กัน มันมีผู้ปกป้อง มีผู้ดูแล มีผู้ทำของเขา เวลาตัดสินใจขึ้นไป คูสิ เวลาตัดสินใจขึ้นมา ผิด-ถูกอย่างนี้

พอตัดสินใจผิด อ้าว ผิดแล้วก็ต้องรอ ต้องฟ้องศาล ศาลทางโลกเขาตัดสินใจก่อนแล้วพระค่อยมาว่ากัน แต่ถ้าเป็นธรรมวินัยนะ มันเป็นเรื่องจริงตั้งแต่เวลาเอ็งทำ เอ็งทำผิดมันก็ผิดตั้งแต่ตอนนั้น ไม่ต้องรอศาลตัดสินหรืออก มันเป็นเรื่องตั้งแต่ตอนที่เอ็งทำ ความลับไม่มีในโลกหรืออก เอ็งนั่นแหละรู้ คนทำรู้ ใครทำชั่ว ใครเป็นคนโกง ใครเป็นคนกล่าวดู

ใครเป็นคนเอาสตางค์เขา มันรู้ทั้งนั้นละ หน้าไหว้หลังหลอก

แต่ถ้า เราประพฤติปฏิบัติกันมา เราอยู่วัดนะ บวชมา ๓๐ ปีนี้ไม่เคยไปไหนเลย ไม่เคยไปไหนเลยนะ ไม่เคยยุ่งกับใคร อยู่แต่วัด ลูกศิษย์จะรู้ดี ไม่เคยไปไหนเลย แต่ที่มาที่นี่ครั้งที่แล้ว นี่เป็นครั้งที่ ๒ แล้วพอไป มีฎีกาที่วัดเป็นตั่งๆ เลย ให้ไปเทศน์ที่โน่น เทศน์ที่นี่ ไม่ยอมไป เพราะคิดว่ายังไม่ถึงเวลา แต่ต่อไปนี้จะออก จะไปพูด วันที่ ๒๖ นี้จะไปวัดโศการาม เพราะอะไร? เวลาไม่ได้เทศน์ที่นี่ ที่วัดเทศน์ทุกวัน เทศน์อยู่แล้ว พูดถึงเพื่ออะไรละ? มันพูดได้ทำได้ แล้วถ้ามันมีปัญหากันมันจะมีปัญหากัน อันนี้พูดถึงพระทั่วไป

ตอบปัญหาเลยละ

เขาไม่เคยเห็นนี่ เขาไม่เคยเห็นครูบาอาจารย์เราทำ ไม่เคยเห็นพระพุทธรเจ้า แล้วเวลาใครทำจริงทำจังก็ไม่เชื่อ พระโศณะเดินจงกรม พระโศณะเป็นลูกคนมีฐานะมาก เป็นลูกผู้ดีมาก ดินบางมาก แล้วขนาดที่ว่ามันมีขนขึ้นด้วย ขนาดที่ว่าพระเจ้าปเสนทิโกศลหรือใครอยากดู ขอคุณเลยละ แล้วเวลาเดินจงกรมนี่นะ ทำบางเวลาเดินจงกรม ทำแตก ทำแตกแล้วเลือดสาดเลยละ ฟังคำนี้สิ นี่พระพุทธรเจ้าพุดนะ

“ที่นี่เป็นที่เชือดโคของใคร เลือดเต็มไปหมด ที่นี่เป็นที่เชือดโคของใคร”

เพราะเลือดมันแดงหมดเลย

“ไม่ใช่ ที่นี่เป็นที่เดินจงกรมของพระโศณะ”

มีความเพียรเป็นเลิศ ฉะนั้นพระพุทธรเจ้าถึงอนุญาตให้ใส่รองเท้า พระโศณะเป็นคนที่มีจิตใจเป็นคุณธรรม

“ถ้าอนุญาตให้เกล้ากระผมใส่รองเท้า เกล้ากระผมไม่ยอม ถ้าให้เกล้ากระผมเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ใส่รองเท้าพระทั้งหมดก็จะหาว่าเกล้ากระผมเป็นคนอ่อนแอ ถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะอนุญาตให้พระภิกษุใส่รองเท้า ต้องอนุญาตทั้งหมด”

ก็เลยเป็นการอนุญาตให้ใส่รองเท้ามา พอใส่รองเท้ามาฉัพพัคคีย์ ก็เล่น รองเท้ามีปิดสันมีอะไร ก็ห้ามมาตลอด เวลาดูพระกรรมฐานสิ เวลาใส่รองเท้า ใส่แบบรองเท้าสายที่มีกิ๊บคู่กันแหละ ปิดสันอะไรไม่ได้หมด เพราะอะไร? เพราะพระพุทธรเจ้าบังคับไว้ ห้าม

ไว้ ห้ามหมดเลยนะ

ฉัพพัคคีย์ ภิกษุทั้ง ๖ ฉัพพัคคีย์ทั้ง ๖ คน เกมาก ทำอะไรมาจะมีปัญหาตลอดมา ถ้าคนที่มีความละเอียด คนที่ประพฤติปฏิบัติจะมีความละเอียด มีหิริ โอตตปปะ ถ้าเรามีเป็นผู้ที่มีความละเอียด หัวใจเรามันจะไม่ใช่ด้าน ที่ภาวนากันอยู่นี้ไม่ได้ เพราะใจมันด้าน ฟังเทศน์ทุกวัน ฟังจนชินหู ฟังจนชินปาก หัวใจมันด้าน ถ้าหัวใจไม่ด้าน มันมีหิริ มันมีโอตตปปะ มันไม่ทำความชั่ว ทำความชั่วไม่ได้ ถ้าทำความชั่ว นั่นละ กรรม

ถาม : ให้หลวงพ่อบอกถึงมนุษย์เกิดมาเพื่ออะไร? และดำเนินชีวิตอย่างไร?

หลวงพ่ : อันนี้เป็นปัญหาหนึ่ง เขาถามมานานแล้ว เก็บไว้เอง ยังไม่อยากจะพูด เพราะมันสะเทือนใจนะ

ถาม : ในเมื่อคนเราเกิดมาแล้วต้องตาย แล้วคนเราเกิดมาทำไม?

หลวงพ่ : ในเมื่อคนเราเกิดมาแล้วต้องตาย แล้วคนเกิดมาทำไม? นี่คำถามนะ อ้าว ก็เอ็งอย่าเกิดสิ เอ็งอย่าเกิดเอ็งก็ไม่ต้องเกิด นี่พูดแบบกำปั้นทุบดินนะ แต่ความจริงแล้วไม่ได้ ความจริงไม่ได้เพราะอะไร? ความจริงไม่ได้เพราะจิตเราบังคับมันไม่ได้ เราบังคับความรู้สึกเราเองไม่ได้ ในเมื่อเราเกิดมาแล้วต้องตาย ไซ้ เราเกิดมาต้องตายเพราะอะไร? เพราะเรารู้ เราศึกษามาว่าเราเกิดมาต้องตาย แล้วเกิดมาแล้วก็ไม่อยากตาย

ถ้าเกิดมาแล้วต้องตายแล้วเกิดมาทำไม? ไซ้เกิดมาทำไม? พระอรหันต์ไม่เกิดเว้ย ถ้าที่ไหนมีการเกิดที่นั่นมีความทุกข์ ซาติปี ทุกขา ทุกคนเวลาเกิดขึ้นมา ดีใจ เวลาตายไม่ยอม ตายนี้มีความทุกข์มีความเสียใจมาก

นกเวลามันลงเกาะคอน เวลาลงเกาะนี่มันหนาวมากเลย เวลามันจะบินไปมันกระพือที่คอนนี่สั่นไหวเลย เวลาเกิดขึ้นมา โอ๊ย ลูกชายเกิดครบ ๑ เดือน ฉลอง ลูกใคร โอ๊ย มีความสุขมาก เวลาจะตายนี้ โอ๊ย สะเทือนไปทั้งบ้านทั้งเรือน นี่แล้วเกิดมาทำไม? มันต้องเกิดเพราะมันมีวิชา คนเราถ้าบังคับไม่ให้เกิดไม่ให้เกิดได้ หรือไม่รับรู้ได้นะ ศาสนานี้ไม่มีคุณค่าเลย ศาสนาพุทธมีคุณค่าเพราะตรงนี้ไง

บุพเพนิวาสานุสติญาณ คนที่เกิดเกิดมาจากไหน? พระพุทธเจ้าเกิดมาจากไหน? เจ้าชายสิทธัตถะเกิดมาจากไหน? ซาติก่อนที่จะเป็นเจ้าชายสิทธัตถะ เกิดเป็นพระ

เวสสันดร แล้วพระเวสสันดรเกิดมาจากไหน? มันต่อๆ ๆ ต่อไป คนมันเกิดมาจากไหน? แล้วมันไม่เกิดได้ไหม? มันเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ เราจะปฏิเสธพายุฝนไม่ได้ เราจะปฏิเสธฤดูกาลไม่ได้

ฤดูกาลมันแปรสภาพไปตามธรรมชาติ ฤดูกาลมันไม่มีชีวิต แต่จิตของคนมันมีชีวิต ธาตุที่มีชีวิต สสารที่มีชีวิตมันไม่มี ธาตุรู้ ธาตุรู้เป็นสสารที่มีชีวิต สสารที่มีชีวิตไม่มีสิ่งใดไปทำลายมันได้ ไม่มีสิ่งใดทำลายสสารที่มีชีวิตนี้ได้อยู่แล้ว สสารที่มีชีวิตไม่มีใครทำลายมันได้ เว้นไว้แต่ อรหันตมรรค

เพราะอรหันตมรรค “จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่หมองไปด้วยอุปกิเลส” จิตเดิมแท้ที่ส่องใส เพราะพระอนาคา จะเข้าไปเห็นจิตเดิมแท้ของตัวเอง แล้วจิตเดิมแท้มันเป็นตัวปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิต มันไม่มีการเสื่อมสลาย อย่างที่ว่านะ “จิตไม่เคยตายๆ” ใครเป็นคนพูด จิตไม่เคยตายแล้วใครพิสูจน์ได้ว่าจิตใครไม่เคยตาย จิตนี้ไม่เคยตายแล้วมันเวียนตายเวียนเกิดสภาวะแบบนี้

แล้วเวียนตายเวียนเกิด พอมันถึงเวลาที่จะมาเกิด การเกิดเป็นมนุษย์ ถ้าพูดถึงคนที่มีสติสัมปชัญญะ การเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็นอริยทรัพย์ คำขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปรียบไว้แบบนี้

“มีเต่าตาบอดมันอยู่ในทะเล แล้วมันมีห่วงอยู่ห่วงหนึ่งอยู่กลางทะเล ถ้ามันโผล่ขึ้นมาในห่วงนั้น นั่นคือบุญที่ได้เกิดเป็นมนุษย์”

การเกิดเป็นมนุษย์นี้แสนยาก เพราะอะไรรู้ไหม? คุณรู้ คุณสิ่งมีชีวิตดี คุณสัตว์เดรัจฉาน คุณอย่างพวกปลวกแมลงดี คุณแมลงในอากาศดี คุณเพลงตอน สิ่งที่อยู่ในน้ำดี สัตว์ที่มันกินน้ำ นี่สิ่งมีชีวิตทั้งนั้นละ จิตหนึ่ง จิตหนึ่งต้องเป็นการเกิดตลอด จิตหนึ่ง เกิดชีวิตหนึ่งคือจิตหนึ่ง จิตหนึ่งตลอดเวลา จิตนี้แตกแขนงไปไม่ได้ จิตหนึ่ง จิตหนึ่งต้องเวียนตายเวียนเกิดในสภาวะแบบนี้

แล้วจิตที่ยังมาเกิด เกิดมหาศาล แล้วเกิดเป็นเพลงตอน เกิดเป็นอะไรต่างๆ เกิดเป็นเหยื่อของสัตว์เป็นเหยื่อตัวเอง ปลาเล็กกินปลาใหญ่ ไม่ใช่ ปลาใหญ่กินปลาเล็ก (หัวเราะ) พูดเร็วไป

ปลาใหญ่กินปลาเล็ก เห็นไหม ไปเกิดเป็นอาหารด้วยตัวเอง ปลาใหญ่กินปลาเล็ก

ก็กินกันตลอดไป แล้วก็เกิดอยู่อย่างนั้นแหละ แล้วหนีไปไหนพ้น ปลาใหญ่กินปลาเล็ก แล้วปลาเล็กก็ไปเกิดเป็นปลาใหญ่ ปลาใหญ่กินปลาเล็กแล้วก็ผลัดกันกินผลัดกันมาอยู่อย่างนั้นแหละ ผลัดกันมาตลอดนะ

เขาบอกว่า แล้วเกิดมาทำไม? เกิดมาทำไมนี่ไม่มีสิ่งใดไปยับยั้งการเกิดได้ ทีนี้ถ้ายับยั้งการเกิดได้มันก็ต้องเกิดดี ในศาสนาเนี่ย เกิดแล้วถ้าทำบุญกุศลแล้วจะไปเกิดดี เกิดเป็นมนุษย์นี่เพราะอะไร? เพราะเกิดเป็นมนุษย์นี่เป็น..

เกิดในนรกนะ เหมือนคนติดคุก คนติดคุกจะมีความสุขไหม? เกิดบนสวรรค์ก็เหมือนมีงานจัดเลี้ยงฉลองที่โรงแรม เท่านั้นเอง เราเปรียบนรกเหมือนคนติดคุกเลย แล้วคนพ้นจากคุกมาก็เป็นเรา นี่ถ้าเกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นมนุษย์เป็นผู้อิสระไง ถ้าเราไม่ติดคุกเราจะทำอะไรก็ได้ ถ้าติดคุกทำไม่ได้นะ ผู้คุมมันคุมอยู่ ถึงเวลาเข้าโรงนอน ถึงเวลา มันบังคับหมดละ

จะกินจะนอน ต้องอยู่ในอำนาจเขาหมดเลย นั่นคือตกรอกอเวจี จิตมันต้องหมุ่นอย่างนั้นนะ ถ้าเกิดบนสวรรค์นะ คูตี คุณเขาจัดงานกันอยู่ที่โรงแรม เขาจัดสัมมนากันตลอด โรงแรมเขามีความสุขมีความเพลิดเพลิน มีความสนุก มีธุรกิจบริการ ก็เท่านั้นละ ทุกข์ทั้งนั้น

สวรรค์ก็ทุกข์ นรกก็ทุกข์แล้วมันก็วนไปอย่างนั้น เพราะสวรรค์มันก็เพลินไปในสวรรค์ นรกก็ทุกข์ไปในนรก ก็โดนเขาควบคุมตลอดเวลา เกิดเป็นมนุษย์นี่มีอิสรภาพ ๑๐๐ ปี จะทำอะไรก็ได้ จะทำดีก็ได้ ทำชั่วก็ได้ จะทำดีก็ได้ จะไม่ทำก็ได้ แล้วมีสติสัมปชัญญะไหม? แล้วจะสร้างคุณงามความดีไหม?

เกิดเป็นมนุษย์เป็นอริยทรัพย์ แต่เกิดมาก็ทุกข์ ทุกข์ไหม? ทุกข์ แต่ทุกข์มันมีโอกาสไหมเหมือนคนเจ็บคนไข้คนป่วยมีโอกาสรักษา ใครเป็นคนเจ็บคนไข้คนป่วยเห็นเชื้อโรคก่อนรักษาจะหาย นี่ก็เหมือนกัน เกิดเป็นมนุษย์แล้วพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาบอกให้นั่งสมาธิภาวนาแล้วเอ็งจะไม่ต้องเกิดอีก

นี่ไง เกิดเป็นมนุษย์นี่ประเสริฐ ประเสริฐมาเพื่อจะให้เราได้แก้ไข จะให้เราได้รับการรักษา นี่ที่ว่า เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมา ในเมื่อคนเราเกิดมาต้องตายแล้วเกิดมาทำไม? ก็เกิดมาเพื่อชำระจะได้ไม่ต้องตายอีกไง ถ้ากิเลสตายแล้วไม่มีอะไรตายอีกเลย กิเลสตายจริงๆ

นะ การเกิดและการตายหลอกกัน

การเกิดและการตายไม่มี การเกิดและการตายไม่มีกับจิตที่บริสุทธิ์ แต่จิตที่ยังไม่บริสุทธิ์มันต้องเวียนเกิดเวียนตายตามวาระ มันต้องเกิดต้องตายตามธรรมชาติ แล้วเกิด ทุกข์เกิดยาก เกิดนรกอเวจีเกิดทุกข์ยากมากนะ

นรกอเวจี ไฟนรก เราทำชั่วมาก เราตกนรกแล้วไฟอเวจีมันจะเผาเราหมดเลย คิด คูลี ไฟมันเป็นไฟกรด มันจะเผาเราหลอมละลายหมดเลย ละลายหมดเลย ตาย ยังไม่หมด กรรม ก็กลับขึ้นมาเป็นเราอีก แล้วไฟนรกอเวจีก็เผาเราหลอมละลายอีก เกิดตาย มันไม่ตาย มันโดนเผา มันทุกข์มันร้อนอยู่อย่างนั้นแหละ ไฟนรกมันเผา มันเผาอยู่อย่างนั้นแต่ มันไม่ตายจากนรกขึ้นมา นะ คือว่ามันหมดสภาพ มันเผาจนมันหลอมละลายไป แล้วมันก็ ขึ้นมาอีกเป็นเราอีกแล้วก็เผาเราหลอมละลายอยู่อย่างนั้น วาระที่มันยังไม่พ้นจากกรรม

แล้วมันตายไหม จิตมันตายไหม จิตมันยังมีเชื้ออยู่มันก็ขึ้นรูปมาอีกอยู่อย่างนั้น นี่ ไฟนรกมันเผา นะ ทำอยู่อย่างนั้นจนกว่ามันจะทุกข์ขนาดไหน แล้วก็ฟื้นขึ้นมาจากนรก นรกขุมชั้นอเวจีก็ฟื้นขึ้นมา ก็ขึ้นมาเป็นเปรตเป็นผีเป็นอะไร ทุกข์มาก แล้วก็มาเกิดเป็นคน แล้วเกิดเป็นคนก็ว่าเกิดมาทำไม? ก็เกิดมาให้มีงูตาสว่างไง เกิดมาให้พบ พระพุทธศาสนา

อาชีพทางโลกนะ ทุกข์ ทุกคนบ่นหมดเลย เราประกอบภาระงานหน้าที่การงานนี้ ทุกข์ หน้าที่การงานก็ทุกข์เพราะอะไร? เพราะเราเกิดมาแล้ว ทำให้เราล้มตัว ยิ่ง เทคโนโลยีเจริญขึ้นมาล้มตัวหมดเลย เรามองโลกเรามองอย่างนั้นเลยนะ จริงๆ นะ เรา ไม่ได้มองแค่กรุงเทพฯ

พอเข้ามากรุงเทพฯ คอนโดมีเนียมเหมือนฟาร์มไก่ คอนโดมีเนียม ที่พักหอพัก เหมือนฟาร์มไก่ ไก่คนที่อยู่ในหอพักนี้ ไก่ทั้งนั้นเลย เข้าขึ้นมาทำให้กินอาหาร จี๊ดๆ ๆ ๆ แล้วให้มันไข่ อยู่กันแบบฟาร์มไก่ (หัวเราะ) เราอยู่ป่าอยู่เขาของเรา นะ ดูฟาร์มดูเขาเลี้ยง ไก่กัน แล้วเรามาคูลี ดูหอพักนี้ฟาร์มเลี้ยงไก่ ใครอยู่หอนี้ไก่ทั้งนั้น ถึงเวลาที่กิน ถึงเวลาที่นอน นอนแล้วก็ทำงาน นี่ล้มตัว

แต่ถ้ามันมีความคิดนะ มีความคิดชีวิตนี้มีคุณค่า ถ้าชีวิตมีคุณค่าเราจะศึกษาไหม หน้าที่การงานเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง ทางกฤหัสถ์เป็นทางคับแคบ พระพุทธเจ้าบอกใน

พระไตรปิฎก ทางคฤหัสถ์เป็นทางคับแคบมาก คับแคบเพราะต้องเลี้ยงปากเลี้ยงท้อง แล้วถึงเวลาตกเย็นขึ้นมาได้ภาวนาวันละกี่ชั่วโมง?

สมณะทางกว้างขวาง สมณะนะ ๒๔ ชั่วโมง อดอาหาร ๒๔ ชั่วโมง เรภาวนา ๒๔ ชั่วโมงตลอด ที่บอกว่าเดินจงกรม ๓ วัน พุทโธ ๓ วัน ใอนั้นมันเด็กเล่นขายของนะ เขาอยู่กับพุทโธตลอดชีวิต ตลอดชีวิตเลย สู้กับมัน สู้กับตัวเอง ถ้าสู้กับตัวเองขึ้นมา เกิดมาเพื่อมีโอกาส เกิดมาเพื่อแก้ไข นี่เราคิดไม่ถึงตรงนี้ เราคิดไม่ถึง โอ แ่ทำมาหากินก็ ทุกข์ยากแล้ว เวลาไม่มี ยิ่งไอ้พวกกิเลสมันหลอกเอานะ

พระพุทธเจ้าสอนให้ปล่อยวางเราก็ปล่อยวางแล้ว พระพุทธเจ้าสอนให้เป็นคนดี เราก็เป็นคนดีประเสริฐดีเลิศนะ ไปวัดทำไม? ไปวัดนะ (โทษนะ) ไปวัดให้พระดำ อยู่บ้านให้เมียเทศน์ เวลาเมียดำ มั่นว่าเทศน์นะ ไปวัดพระเทศน์ มั่นว่าพระดำ มันจะอยู่บ้าน ความคิดของเขา ความคิดของโลกไปวัดทำไม? เอ็งไม่ป่วยนะ เอ็งไม่ป่วยเอ็งก็ไม่เห็น คุณประโยชน์ของโรงพยาบาล เอ็งป่วยเมื่อไหร่เอ็งอยากไปโรงพยาบาล

ภาวนานะ ถ้ายังไม่มีอาการยังไม่มีความรู้ที่จะให้ครูบาอาจารย์แก้ไขนะ ไม่เห็น โรงพยาบาลหรอก แล้วภาวนาไปถึงเวลามันติดนะ เวลามันติดเวลามันข้องขึ้นมาะ เอ็ง จะไม่มีคนแก้ไขเลย วัดเป็นที่อยู่ของอารามิก เป็นคนที่ไม่มียา ไม่มีเรือน คนที่ไม่มียา ปฏิเสธบ้านปฏิเสธเรือน ภิกษุ โดยสามัญสำนึกของมนุษย์ ชีวิตเป็นสาธารณะ ทุกสิทธิ์มี เลือกรู้ได้ แต่เราละสิทธิการเลือกรู้ สละสิทธิของการมีคู่ สละสิทธิมาเพื่อพรหมจรรย์

เพื่อพรหมจรรย์ เขามีคู่ครองกันเขาถึงต้องแสวงหาที่อยู่ที่อยู่อาศัยกัน นี่เราละ สิทธิ์ในการมีคู่ ที่นี้อารามิกไม่มีคู่ ถึงต้องอยู่ในวัดอยู่ในอาราม อยู่ในอารามเหมือนอยู่ใน ที่สาธารณะ แล้วเราเองเราจะหาทางออกจากชีวิต ไม่ต้องไปวัดหรอกเราเป็นคนดี ไอ้คนที่ไปวัด ไอ้คนที่อยู่วัดเหมือนคนสิ้นไร้ไม้ตอก ไม่รู้จักออกทำมาหากิน ไอ้พวกนี้มันเป็น พวกไม่มีอาชีพ

เวลากิเลสมันจี๋ห้วนนะ กิเลสมันจี๋ห้วนเกิดมาทำไม? ก็เกิดมาหลงใจ เกิดมาไม่เข้าใจ ใจ เกิดเป็นมนุษย์มีอริยทรัพย์แล้ว มีสมบัติที่ประเสริฐแล้วมันยังหลงตัวมันเอง มันยังไม่ รู้จักตัวมันเอง มันไม่เข้าใจตัวมันเอง ถ้ามันเข้าใจตัวมันเอง มันจะเห็นการเกิดเป็นมนุษย์

ถึงรณะ เราจะเคยผิดพลาดมาแล้ว (หัวเราะ) เราจะเคยมีคู่มาแล้ว คนในอยาก

ออกคนนอกอยากเข้า ไอ้คนในก็อยากจะเข้าไป ไอ้คนเข้ามาแล้วบอกว่าผมหลงมาได้
อย่างไร คนในอยากออกคนนอกอยากเข้า เพราะมันยังไม่เข้าไปเจอทุกข์มันก็อยากเข้า
ไปทดสอบ แต่พอมันเข้าไปแล้วนะ โอ๊ย รู้แบบนี้กูไม่มี รู้แบบนี้กูไม่คิดกับแน่ๆ เลย

พรหมจรรย์นะ ลูกศิษย์ที่วัดเยอะมากที่ไม่มีคู่ เราบอกเลยนะถ้าไม่มีคู่ เหงา ทุกข์
เพราะความเหงา ทุกข์เพราะคิดว่าถ้ามีคู่แล้วจะมีที่ปรึกษา ไม่ใช่หรือก คู่เวรคู่กรรม
(หัวเราะ) คู่ทุกข์คู่ยาก คู่สร้างคู่สม ถ้าคู่เวรคู่กรรมนะมึงต้องไปให้มันเถือกเถอดชิบๆ
เลยล่ะ คู่เวรคู่กรรม แล้วถ้าไม่หมดเวรหมดกรรมนะแยกกันไม่ได้ ถ้ามันหมดเวรหมด
กรรมนะ เออ เลิกกันซะที

ถ้าไม่หมดเวรหมดกรรม มันจะต้องถูกลงไปอย่างนั้นอีก พระเป็นสถานี พระฟัง
เรื่องนี้มาเยอะมาก พระนี่นะ เขาแปลกใจมาก ทุกคนไปหา “หลวงพ่อกุไม่เคยออกจากวัด”
จริงๆ นะ ไม่เคยไปไหนเลย อยู่ในวัดนะ เวลาคนทุกข์ยากไปหาที่วัด เราบอกว่าเอ็งทุกข์
ไม่เท่ากูหรือก กูทุกข์กว่าเอ็งอีก เขาติดคุกยังมีวันออกนะ กูสร้างกำแพงล้อมตัวเอง
(หัวเราะ) กูไม่มีวันออกนะ กูสร้างกำแพงล้อมตัวเอง คือจะพูดให้เขาว่าคนที่ทุกข์กว่า
เขายังมี

ถ้าเราทุกข์นะ เราบอกว่าเราทุกข์ๆ มันจะเหยียบย่ำตัวเองตลอดไปเลย พอไป
เห็นคนอื่นทุกข์กว่านะ โอ๊ย ทุกข์เราเล็กๆ ทุกข์เราเล็กมากเลย คนอื่นยังทุกข์กว่าเราเลย
เวลาใครบอกว่ามีความทุกข์มาก เราจะบอกว่าเอ็งทุกข์น้อยกว่าเราอีก เอ็งจะเที่ยว เอ็ง
อยากจะคุมหรสพสมโภชเอ็งยังมีโอกาสบ้างนะ ของข้าไปไหนไม่ได้เลย คนติดคุกมัน
ยังมีวันออก ไอ้เราล้อมกำแพงไว้ ล้อมตัวเองไว้ไม่มีวันออกนะ ออกไม่ได้เพราะกูเป็น
พระ

แต่ถ้าพูดถึงสุขนะ ขอยุ่คนเดียวนะ ถ้าวันไหนไม่มีคนมาหานั้น วันนี้สุขยอดเลย
ถ้าวันไหนมีคนมาหานั้น เบื่อ เบื่อมาก อยู่คนเดียวนี้สุขมาก อยู่คนเดียวอยู่เฉยๆ นะสุข
มากเลย เขาไม่รู้หรือกว่ามันสุขยังไง โลกนี้มันอนิจจัง ทุกอย่างอนิจจังแล้วเราจะพึ่งอย่าง
อื่นมันเป็นไปได้หรือก เห็นไหมว่าเกิดมาทำไม? เกิดมานี่นะ ประสาเราเลย เกิดมามัน
มีบุญ ถึงได้เกิดมาเป็นมนุษย์ไง

เราเปรียบเทียบแต่มนุษย์ ดูหลวงตาท่านพูดนะ ถ้าเปิดโลกธาตุให้เห็นสวรรค์
นรก อเวจีนะ แล้วมนุษย์เห็นกันหนหนึ่งนะ มนุษย์จะไม่ทำความชั่วเลย แต่เพราะเรามัน

เปิดไม่ได้ แต่พระพุทธเจ้าแต่ละทุกๆ พระองค์จะมีจาคูรงคสันนิบาตองค์หนึ่ง อย่างองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๑,๒๕๐ องค์ พระอรหันต์แต่ละองค์สำเร็จมีบารมีมากเป็นหมื่นๆ องค์เลยนะ จะมีหนหนึ่ง บางองค์มีถึง ๒ หนเลยถ้ามีบารมีมาก

พระพุทธเจ้าองค์หนึ่ง ถ้าพระพุทธเจ้าเป็นพระพุทธเจ้าจะมีโอกาสได้เปิดโลกธาตุหนหนึ่ง อย่างพระพุทธเจ้าเวลาที่เปิดโลกธาตุที่ลงมาจากดาวดึงส์ ทางวิชาการเขาไม่เชื่อนะ เขาไม่เชื่อหรือกว่าเป็นไปได้อย่างไร? นรก-สวรรค์จะเห็นกันได้อย่างไร? เขาไม่เชื่อ เพราะการเปิดนรก-สวรรค์หนหนึ่งเป็นบารมีของพระพุทธเจ้า พระพุทธเจ้าสร้างมามันเป็นผลโดยอัตโนมัติ จะมีสิทธิทำได้แบบนี้หนหนึ่งหรือสองหน แล้วแต่พระพุทธเจ้าองค์ไหนสร้างบุญมากหรือสร้างบุญน้อย

พอเปิดหนหนึ่ง ชาวราชกฤห์ทั้งหมดเห็นนรก-สวรรค์หมดเลย พอเห็นนรก-สวรรค์ เห็นพระพุทธเจ้า มันก็เลยกลายเป็นการปลุกเร้าให้ทุกคนที่เห็นอยากเป็นพระพุทธเจ้า ก็เลยปรารถนาพุทธภูมิกัน โอ๊ย ปรารถนาเป็นล้านๆ องค์เลย ไม่รอดเลยสักองค์ (หัวเราะ) เพราะมีบารมีขนาดนี้ทำได้ขนาดนี้ เห็นเศรษฐีดอยรถใหม่ก็อยากถอยด้วยกันทั้งนั้นละ แต่รถจักรยานยังซื้อไม่ได้เลยเพราะไม่มีสตางค์ นี่พระพุทธเจ้าองค์หนึ่งจะมีโอกาสได้หนหนึ่ง

พอมีโอกาสได้หนหนึ่งพวกเรา พวกที่เห็นก็อยากปรารถนาเป็นพระพุทธเจ้า ก็เลยปรารถนาพุทธภูมิ ก็สร้างบุญบารมีไป มันเป็นตัวเร้าขึ้นมา ในศาสนาเขาไม่เชื่อกันนะ ไม่เชื่อเพราะอะไร? ไม่เชื่อเพราะหัวใจมันบอด มรรค ผล นิพพาน ก็ไม่เชื่อ บาปบุญก็ไม่เชื่อ นรก-สวรรค์ก็ไม่เชื่อ กูเก่งกูรู้อยู่คนเดียว กูยอดเยี่ยมอยู่คนเดียว เวลาตายไปหัวมันจะปักตำลงนรกอเวจีเลย

เพราะถ้าเขาไม่เชื่อสิ่งใดๆ แล้ว เราไม่เชื่อใช่ไหม ไอ้โฮ คนที่นั่งอยู่นี่นะ เชื่อในศาสนา พวกนี้โง่หมดเลยนะ เพราะอะไรเพราะไม่ทันคน ไอ้เราไม่เชื่อในศาสนาภูนี้เก่งที่สุดเลย กูโง่กูหลอกลวงนะ กูจะเอาของมันให้หมดเลย แล้วเอามาไว้กับตัวแล้วได้อะไรมา ได้บาปอกุศลมา ไปทำลายเขาหมดเลย เอาอะไรรู้ใหม่? เอาเศษกระดาษมาแบงก็เป็นเศษกระดาษนะ

ในปัจจุบันไปเอาเศษกระดาษมานะ ไปเอาหินเอากรวดมา เพชรนิลจินดามา ก็แร่ธาตุ แต่ด้วยศรัทธาทะยานอยาก อยากได้ของเขา แล้วมันอยู่ในเหมืองมันเป็นอะไร?

เพชรมันอยู่ในเหมืองมันก็หิน ไปเอาหินเขามาไปเอากระดาษของเขามา อยากจะจีหัวเขา
อยากจะมีมานะทีฐิ อยากจะมีอำนาจ

แล้วไอ้พวกที่มีศีลมีธรรมพวกนี้มันโง่ทั้งนั้นล่ะ ให้กูหลอก มันทำลายตัวมันเอง
โดยที่มันไม่รู้ตัวนะ กิเลสมันทำลายได้ขนาดนั้น กิเลสมันทำลายตัวเองตลอด แล้วเกิดมา
ถ้ายังหลงอยู่ เกิดมาหลงเป็นกิเลสเราก็ออยู่ในอำนาจของมัน

ในเมื่อคนเราเกิดมาแล้วต้องมาตายแล้วจะเกิดมาทำไม? มันเป็นวาระ เราบอกว่า
การเกิดเป็นมนุษย์นี่แจ๊คพอตนะ คุณเฝ้าปากแจ๊คพอต แจ๊คพอตมีแก่นี่นิดเดียว แล้วเราไป
ไป คุณติดกนรกลมดละ ปาเท่าไรก็ตกนรก แหม ถ้าปาเข้าแจ๊คพอต พับ ไอ้ไอ ได้เกิดเป็น
มนุษย์นะ เกิดเป็นมนุษย์แล้วยังหลงอีก โอ๊ย น่าเศร้า

โอ๊ย มึงไปไปเหอะ นรกทั้งนั้น ไปไปเหอะนรก พอปา ผลวะ! มนุษย์ ไอ้ไอ ได้
เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาไม่รู้จักมนุษย์ ไม่เห็นคุณค่า ไม่เห็นสมบัติของการเกิดเป็นมนุษย์
มนุษย์สมบัติ แล้วมนุษย์สมบัติ คุณ จิตหนึ่ง จิตนี้หนึ่งเดียว เมื่อก่อนเมืองไทย ๑๖ ล้าน
คน นี้ ๖๐ ล้านแล้วมาจากไหน? จิตนี้หนึ่งเดียวทั้งนั้นล่ะ

จิตนี้หนึ่งเดียว แต่จิตนี้ หลวงปู่คุณย์บอกไว้ในปฐมญาณ ๑ มีจิตอยู่ ๘ ดวง ใน
อากาศมีจิตเต็มไปหมดเลย จิตนี้มาจากไหน? ชีวิตนี้มาจากไหน? ชีวิตแสวงหาที่เกิดอีก
มหาศาลเลยแล้วเขาไม่มีโอกาสได้เกิด แล้วเราได้เกิดมาเราเกิดมาทำไม? เกิดมาให้มีสติ
เกิดมาให้แก้ไข แล้วพอตายไปแล้วนะ ทุกคนเห็นใหม่ ศึกษาศาสนานะ โอ๊ย ศาสนาพระ
สมณโคดมทำได้ยากมาก ปรรณนาจะไปเกิดในยุคพระศรีอริยเมตไตรย โอ๊ย ทำได้ง่ายๆ

เราถามมันกลับบ่อย มึงมีสิทธิ์หรือ มึงตีตัวไว้หรือจะไปเกิดยุคพระศรีอริย
เมตไตรย เอ็งเอาอะไรไปเกิด จะไปเกิดยุคพระศรีอริยเมตไตรย อย่างที่ว่าต้องปรรณนา
พอปรรณนาแล้วสร้างบุญกุศล อยู่ดีๆ เห็นเงินของเขาแล้วอยากได้เงินของเขา เอ็งจะเอา
เงินของเขาได้ยังไง เงินของเขานะ เวลาตายไปในยมบาล ที่พันเอกเสนาะไปเห็นนะ

พันเอกเสนาะเขาไปดู เราทำบุญกุศลไว้ ของเราหมดเลย แล้วพอมีเพื่อนฝูงใน
หมู่บ้านเราตายขึ้นมา เขาเป็นแจ๊ก แจ๊กนะเวลา (หัวเราะ) ตักบาตรสุญเปล่า iveauเจ้าได้
กิน แล้วถึงเวลาiveauเจ้าเสร็จก็เผากระดาษเงินกระดาษทองนะ เผากระดาษเงินกระดาษ
ทองเป็นการเสียสละ ไอ้ตักบาตรสุญเปล่า ใส่บาตรพระไปๆ

ทีนี้คนใส่บาตร คนไทยเวลาตายไป ไปนั่งรอเวลา รอเวลายมบาลให้ไปนรก-สวรรค์เพราะต้องไปที่นั่นก่อน ถ้าพูดถึงตามวัฏฏะนะ พอถึงที่นั่น ตายแล้วไปเจอกันนะ เห็นเพื่อนฝูงมีอาหารเต็มเลยขอหยิบบ้าง ขอกินบ้างสิๆ เพราะอะไร? หยิบปั๊บหายไปกับมือเลย หายหมด เพราะมันเป็นทิพย์ หยิบปั๊บถ้าไม่ใช่ของเรา หยิบปั๊บหายเลย

อ้าว เพื่อนกันทำไมให้ไม่ได้วะ? อ้าว เพื่อนอยากให้ ญายอยากให้มึงฉิบหายเลย แต่พอหยิบแล้วหายๆ อ้าว แล้วของเราล่ะเอ็งมี เราก็คงมีสิ ของเอ็งก็มีอยู่นั้นไง กองจี๊ดๆ กองจี๊ดๆ ของเอ็ง ก็เอ็งเสียดสะกองจี๊ดๆ เวลาตายไปเวลาหมุนเวียนไป สิ่งที่มีนั้น เห็น แล้วพออย่างนั้นปั๊บ มันก็มาพูด เวลาเขามาพูดว่าคนตายแล้วฟื้น

โธ้ย ถ้าทำบุญนะ ไม่มีน้ำก็ไม่ได้กินนะ อะไรก็ไม่ได้กิน โธ้ย วงจรของแจ๊คพอด มันมีวาระของวัฏฏะมันกว้างมาก แล้วเวลาเกิดอย่างนั้นเขาไปรอที่ยมบาลเขายังไม่ไปถึงสถานที่ของเขา ถ้าเขาไปถึงสถานที่ของเขา ถ้าเขาไปเป็นเทวดาเขาไม่กินน้ำอย่างนี้หรือก น้ำที่เราใส่ไปเขาไม่กินหรือก น้ำเป็นทิพย์

อาหารที่เรากินนี้ กวฬิงการาหาร อาหารเป็นคำข้าว เทวดา อินทร์ กินวิญญาณาหาร พรหม กินผัสสาหาร เขาไม่กินอย่างนี้หรือก เทวดาไม่มีอาหารให้กินหรือก อาหารนี้หายๆ นะ อาหารที่เรากินหายมาก อาหารที่เรากิน คูสิ สัตว์มันก็กินอาหารเหมือนเรา สัตว์มันกินอาหารเหมือนเรามันจัดให้ประณีตไม่ประณีตเท่านั้นแหละ

สัตว์กับมนุษย์กินอาหารต่างกันตรงไหน? แต่เราไปพิสูจน์กันเองนะเรา ประเสริฐกว่าเขา เราดีกว่าเขา นี่พอเวลามันไปถึงตรงนั้น มันยังไม่ไป พอมันไปถึงวาระของเขาแล้วมันไปอีก ทีนี้คนไปเห็นจุดใดจุดหนึ่ง ผู้ที่ไม่รอบ ผู้ที่ยังไม่รู้จักวัฏฏะ โดยรอบ วัฏฏะโดยรอบมันเป็นผล มันเป็นมิติมันเป็นสถานที่เพื่อให้จิตนี้ไปพัก

เราถึงบอกว่า นรก-สวรรค์ เหมือนป้ายรถเมล์ ป้ายรถเมล์นะรถเมล์มันเข้าจอดรถเมล์จอดป้ายนี้ อ้าว เป็นนรก ออกป้ายนี้ก็เป็นสวรรค์ จิตเวียนตายเวียนเกิดอย่างนี้ไง ถึงบอกว่าที่ถามนี่นะ ฟังแล้วมันสะเทือนใจว่าในเมื่อเราเกิดมาแล้วต้องตายแล้วเกิดมาทำไม เกิดมาให้โอกาสนะ ตายหมดคนนะ คนเราเกิดมาตายหมดเลย

แล้วตายแล้วนี่ก็เกิดหมดเลย ไม่มีที่สิ้นสุด คนเราเกิดมาก็ต้องตายหมด และตายแล้วก็เกิดหมดแต่เกิดเป็นอะไรเท่านั้น เว้นไว้แต่พระอรหันต์ พระอรหันต์ตายชาตินี้ก็ไม่

เกิดอีก เพราะมันหมดสิ้น มันหมดสิ้นขณะที่อัสวักขยญาณทำลายอวิชชาหมด พอทำลายอวิชชาหมดนั้นละกิเลสมันตาย สิ่งที่ยังเกิดยังตายอยู่เพราะมันมีกิเลสอยู่ยังมีเชื้อไขข้ออยู่ นี่ทำไมถึงต้องเกิด

สิ่งที่ยังมีเชื้อไขข้ออยู่มันต้องเกิด เกิดเพราะแรงขับของเชื้อไขข้อหรือแรงขับของอวิชชา ยางเหนียวมันต้องพาเกิด แล้วถ้าเมื่อใดยางเหนียวในหัวใจมันหมดแล้วการเกิดการตายหลอกกัน ครูบาอาจารย์ที่ท่านถึงที่สุดแล้วการเกิดและการตายหลอกกันเพราะการเกิดการตายเป็นสมมุติ มันมีจริงๆ นะ เกิด-ตายจริงๆ มันเกิด-ตายจริงๆ แต่มันจริงตามสมมุติเพราะมันชั่วคราว เพราะมันเป็นวาระตลอด

แต่พอถึงที่สุดแล้วพอจิตมันหมดเชื้อไขข้อแล้ว ไม่มีอีกเลย! นิพพานเที่ยง นิพพานคงที่อย่างนั้นตลอดไป จะไม่มีการเกิดการตายอีกแล้ว แต่เวลาคงเหลือบุญกุศล ตั้งแต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ๔๕ ปี จิตนี้สิ้นกิเลสแล้ว สอุปาทิเสสนิพพาน พระอรหันต์ที่ยังมีดำรงชีวิตอยู่

พระอรหันต์ที่ยังมีดำรงชีวิตอยู่ จิตที่เป็นพระอรหันต์คือคู่พระไตรปิฎกที่มีชีวิต คู่พระไตรปิฎกที่มีชีวิตจะเข้าใจธรรมะทั้งหมด แล้วคู่พระไตรปิฎกที่มีชีวิตสามารถสื่อสารเรื่องธรรมะกับผู้ที่มีกิเลสในหัวใจ เราสื่อสารกับคู่พระไตรปิฎกที่มีชีวิต คู่พระไตรปิฎกที่คู่กับเราได้มันเป็นประโยชน์กับเราไหม?

และถ้าวันใดคู่พระไตรปิฎกดับขันธุ์ไป คู่พระไตรปิฎกที่มีชีวิตก็ต้องสูญไปอีกคู่หนึ่ง นี่สอุปาทิเสสนิพพานคือพระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ พอตายไป อนุปาติเสสนิพพานคือไม่มีเศษส่วน เศษนะธาตุ ๔ และขันธุ์ ๕ เป็นเศษส่วนของพระอรหันต์ เป็นเศษ ชีวิตนี้เหลือเศษ ธาตุ ๔ นี้เป็นเศษ ขันธุ์ ๕ ความคิดที่สื่อกันนี้ เป็นภาษาสื่อสารโดยมนุษย์ ภาษาสื่อสารของใจ

ถ้าภาษาสื่อสารของใจเป็นภาษาสื่อสารของมรรคผล มันเป็นภาษาใจ ที่นี้ภาษาสื่อสารสื่อสารเพื่อมนุษย์ มันถึงเป็นเศษ เป็นเศษส่วนที่เหลืออยู่ แล้วพอดับขันธุ์ไปเศษนี้ก็ไม่มี ถ้าไม่มีไปแล้วทำไมหลวงปู่มันสืบต่อกับพระอรหันต์ได้? ทำไมพระพุทธเจ้ามาอนุโมทนากับหลวงปู่มัน?

นี่ กวฬิงการาหาร วิญญาณาหาร ผัสสาหาร มโนสัญเจตนาหาร มโนวิญญาณาหาร

นิพพิณฑติ มโนสมมุตเสปิ นิพพิณฑติ มโนฯ ๆ มโนคือตัวภพ มโนคือตัวใจ พระอรหันต์ถึงไม่มีจิตใจ จิตคือมโน จิตคือใจ จิตคือสิ่งที่ตั้ง สิ่งที่มา แต่เมื่อสละทิ้งไปแล้ว คนที่สละทิ้งไปแล้ว คนที่มีใช้ใหม่ เรามีเงินมหาศาลเราสละทิ้งไปแล้ว แล้วทำไมเราสละทิ้งไป เราใช้ประโยชน์ได้ใหม่ สละทิ้งไปแล้วใช้ใหม่ เราสละทิ้งไป แต่มันมีช่องทางที่สืบทอดได้ไง นี่สืบทอดได้ มะโนวิญญาณปิ นิพพิณฑติ แต่มโนนี่มันเป็นมโนในหัวใจ มันเป็นเรื่องนามธรรม ไม่มีทางหรรอไอ้ที่ว่าอวิชชาอย่างเรา ไอ้ที่โคตรอบงำด้วยอวิชชาแล้วจะเห็นพระอรหันต์ ไม่มี!

แต่จิตที่มันสิ้น จิตที่มันเป็นมันสื่อสารกันได้ สื่อสารกันมาเพื่อเอามาเป็นประโยชน์กับศาสนานี้ไง อาหาร ๔ อาหารในวิญญูะ ชีวิตนี้ คุณิ ชีวิตที่ดำรงอยู่ได้เพราะอาหาร สิ่งที่เป็นเหตุเขาที่อยู่ได้เพราะอาหาร สิ่งดำรงได้เพราะอาหารทั้งหมดเลย ถ้าไม่มีอาหาร รถมันยังต้องอาศัยน้ำมันเลย

ถ้าไม่มีน้ำมันรถก็จอด พลังงานหมด อาหารไม่มีแล้ว อาหารของเทคโนโลยีไม่มีแล้ว ตายห่าหมดแล้ว ต้องหาพลังงานทดแทน สิ่งดำรงชีวิตอยู่ต้องอาศัยอาหาร อาหาร ๔ อาหาร ๔ ในวิญญูะ วิญวน กวพิงการหาร อาหารคำข้าว วิญญาณาหาร อาหารของเทวดา ผัสสาหาร อาหารของพรหม มโนสัญเจตนาหาร อาหารของใคร?

ไอ้โง่ๆ บอกว่ามโนสัญเจตนาหารก็คือเจตนาไหน้ไง โอ้ย มนุษย์นี่กินทั้งกายทั้งใจเนาะ กายก็จะกินอาหารคำข้าว ไอ้ใจก็จะกินอีก โอ้ย มันเอาเปรียบเขาสองชั้นสามชั้น

คนโง่ศีลธรรมวินัย คนโง่ไม่เข้าใจธรรมวินัยจะไม่เกิดประโยชน์อะไรเลย นี่พูดถึงว่าเกิดทำไมไง พูดไปเถอะ อยากเกิดไม่อยากเกิดพูดไปเถอะ ไม่มีทางปฏิเสธได้ ไม่มีทางหรรอ

ถาม : ในเมื่อพูดถึงพวกมนุษย์เกิดมาเพื่ออะไร? แล้วการดำรงชีวิตอย่างไร?

หลวงพ่ : ตอบหมดแล้ว การดำรงชีวิต การดำรงชีวิตแบบโลกนี้ ถ้าเราไม่สามารถประกอบอาชีพทางโลกได้ประสบความสำเร็จนะ มันก็มีรัฐสวัสดิการ เดียวนี้เนาะไอ้เงินดำรงชีพ ๓๐๐ บาทรัฐบาลแจกนะ จะให้ขึ้นพันหนึ่งแล้ว แก่แต่ขึ้นมาเดียวรัฐบาลแจกเอง เดือนละพัน

มันช่วยเหลือกันได้ เรื่องของโลกมันช่วยเหลือกันได้ทั้งนั้น แต่โอกาสของเราละ โอกาสที่เราจะทำของเรา นี่ทำไมถึงต้องเกิด? เกิดมาทำไม? ไม่น่าถามเลย มันถามเพราะอะไรรู้ไหม มันถามเพราะมันไม่เข้าใจ

เอาอันนี้ก่อน ได้ตอบตรงนี้แล้วสบายใจ อันนี้ แหม เห็นปัญหาแล้วอยากจะพูดมาก อันนี้

ถาม : มารมีรูปร่างหน้าตาไหม มันเป็นเพียงนามธรรมหรือ?

หลวงพ่อ : (แหม ใครอยากเห็นมารวะ?) หลวงปู่มั่นอยู่ที่ถ้ำสาริกา ขณะที่หลวงปู่มั่นอยู่ที่ถ้ำสาริกา ก่อนขึ้นไป หลวงปู่มั่นสร้างบุญญาธิการมามาก สร้างบุญญาธิการมามาก คนพูดบ่อยเลย

สร้างบุญญาธิการมามากทำไมไปเกิดเป็นลูกชวานาละ?

สร้างบุญญาธิการมามากทำไมไม่ไปเกิดเป็นกษัตริย์ละ?

ถ้าเกิดเป็นกษัตริย์จะไม่ได้ออกบวชหรอก มันจะเกิดทิฏฐิมานะ เกิดเป็นลูกชวานา คนที่สร้างบุญญาธิการมามากนี่จะไปเกิดในสิ่งที่มีโอกาสได้บวช ไปเกิดในครอบครัวที่เป็นสัมมาทิฏฐิ แล้วทางครอบครัวมีการส่งเสริมให้ออกได้ง่าย นั่นถึงว่าเป็นบุญ

ถ้าเป็นบุญ บุญก็ต้องเกิดในครอบครัวที่มีฐานะดี ๆ สิ ถ้าครอบครัวที่ฐานะดี ๆ นี้ มันก็มีโชคต้องคอยเอาไว้ด้วยใจ แล้วก็โช่มันก็ผูกเอาไว้ด้วยใจ แล้วมันก็จะไม่ได้ออกใจ นี้บุญมันเป็นอย่างนี้นะ แล้วพูดถึงเวลาหลวงปู่มั่นท่านออกไปที่ถ้ำสาริกา ท่านไปประพฤติปฏิบัติของท่าน เวลาจิตสงบไปนี้ จิตสงบไปเห็นยักษ์ เห็นยักษ์ถือกระบองจะมาตีท่าน

ยักษ์มันจะมาตีท่านเพราะอะไร? เพราะมันเป็นมิจฉาทิฏฐิ ความจริงยักษ์ตัวนั้นมันไม่ใช่ยักษ์ จะพูดถึงมาร ไร ยักษ์ตนนั้นไม่ใช่ยักษ์ แต่เพราะใจของเขานี้เป็นมิจฉาทิฏฐิ เขามีมิจฉาทิฏฐิ เขายึดครองพื้นที่นั้นไว้ เขาเป็นรุกขเทวดา

รุกขเทวดานี้เขาคุมพื้นที่นั้นทั้งหมดเลย แล้วสมณะนี้จะเข้ามาในพื้นที่เขาได้อย่างไร? แล้วสมณะเข้ามาในพื้นที่เขา เวลาจิตมันสงบลงไป เพราะพิจารณา พิจารณาถึง

ธาตุ เพราะหลวงปู่มันตอนนั้นพิจารณาถึงโรคภัยไข้เจ็บ เพราะเป็นโรคท้อง แล้วพิจารณาไปมันแยกระหว่างกายกับจิต มันแยกออกไป แล้วจิตรวมใหญ่ พอรวมใหญ่ลงบัพเห็นเป็นยักษ์ถือกระบองเข้ามาเลย แล้วเทศนาว่าการสอนยักษ์ พอสอนยักษ์จนยักษ์นั้นกลับใจ

เพราะยักษ์ คำว่ายักษ์นี่ยักษ์เพราะเขาสร้างเขาทำภาพแล้วเนรมิตกายขึ้นมาให้เราตกใจใจ ให้เราตกใจขึ้นมา พอเนรมิตกายให้ตกใจขึ้นมาให้คิดว่าเขาเห็นภาพนี้เขาจะตกใจ ยิ่งถือกระบองมาเขายังตกใจใหญ่เลย แต่ไม่เข้าใจหรือกว่าคนที่มีความธรรมในหัวใจนี้มันไม่ตกใจ เพราะอะไร? เพราะชีวิตนี้จะทิ้งอยู่แล้ว ชีวิตนี้ชั่วคราวอยู่แล้ว ก็เลยเทศนาว่าการ ก็ตอบโต้กันด้วยภาษาใจ

“จะมาตีเรื่องอะไร? ทำไมถึงต้องมาตี? ไม่ต้องมาตีก็จะตายอยู่แล้ว แล้วมาตีเพื่ออะไร?”

“ตีเพราะมีอำนาจบาตรใหญ่ อู๋ เก่งมาก”

“ถ้ามีอำนาจบาตรใหญ่นี้ต้องเกิดต้องตายใหม่? ถ้ามีอำนาจบาตรใหญ่นี้มันต้องไม่ตายนะ แล้วเอ็งต้องตายอยู่ใหม่?”

จนจิตใจอ่อนนะ พอจิตใจอ่อนนี้แปลงกายกลับมาเป็นสุภาพบุรุษ เป็นลูกศิษย์ลูกหา เป็นผู้ถือปฏิฐาก อุปฏิฐากเพื่อจะดูแล ถ้าลงใจหลวงปู่มันให้หลวงปู่มันอยู่เป็นสุขสบาย ต่อไปบริเวณนี้จะไม่มีการเข้ามายุ่งกับหลวงปู่มันเลย จะดูแลรักษา นี้จะบอกว่าเทพ ว่าสิ่งที่เป็นมาร

มารนี่นะ ถ้าคนสร้างคุณงามความดีกันนี้ มาร มารก็เหมือนกับพระอินทร์ พระอินทร์นี้มีวาระ อันนี้มารก็เหมือนกัน ถ้าเราเป็นคนที่ดีภูมิมานะ มารคือเทพฝ่ายมาร คือฝ่ายมารคือสิ่งที่เป็นมิถุนาภูมิมันจะไปสะสมอยู่ที่นั่น แล้วเขามีฤทธิ์มีเดชของเขา นี้คือมาร

แล้วมารนี้ มารคิดที่ว่าในพระไตรปิฎก ที่พระอุปคุตเอาหมาเน่าแขวนคอไว้ โอ้โฮ พระพุทธเจ้ายังไม่ทำขนาดนี้เลย เวลาต่อสู้กับพระพุทธเจ้ามา พระพุทธเจ้ายังไม่ทำกับเราขนาดนี้เลย ทำไมพระอุปคุตเอาหมาเน่าแขวนคอ อู๋ เสียใจมากเลย พลิกกลับอธิษฐานเป็นคนดี ต่อไปจะเป็นพระปัจเจกพระพุทธเจ้า

แล้วพอมารนี้มาพลิกกลับมาเป็นสัมมาทิฏฐิหมด แล้วมารมันจะหมดไปไหม โอ้ย มารไม่มีอีกแล้ว พวกเรานี่สบายมากไม่มีมารแล้ว โอ้ย พวกเราจะเป็นพระอรหันต์หมดเลย พวกที่นั้งอยู่นี้เป็นพระอรหันต์หมดเลย มารตายหมดแล้ว

มารมันเป็นนามธรรมอย่างนี้ สิ่งที่เป็นนามธรรมนะ สิ่งที่เป็นนามธรรมนี้เราพูดบ่อยในเทศน์ มารนี่มันมี พ่อแม่ ปู่ย่า ตายาย มันมีลูกมีหลาน สักกายทิฏฐิ วิจิกิจฉา สิลัพพตปรามาส นี่หลานของมาร การต่อสู้เป็นโศดาบนี้ ต่อสู้กับหลานของมาร ต่อสู้กับกิเลสหายบายๆ เลย แล้วขึ้นไปนี้จะไปเจอหลานของมาร ไปเจอลูกของมาร ลูกของมารก็แยกกัน พอไปเจอพ่อของมารนะ ไปเจอพ่อของมารก็กามราคะนี่ แล้วมึงจะไปเจอปู่มันนะ แล้วปู่มัน ปู่มันคืออวิชา

นี่เรียนยอด ๓ หลัง นางตันทา นางอรดี เรียนยอดของอวิชาคือเรียนยอดที่รวมกันเป็นอวิชา มันเป็นปู่ของมารนะ ถ้าปู่ของมารนี้ อู้หู้ มันเก่ง มันเก่งเพราะอะไร? เพราะมันมีอวิชาเยอะ อู้หู้ แล้วนี่ภาพวาดในโบสถ์ อวิชานี้มันเป็นยักษ์เป็นมาร ครูบาอาจารย์ไปเจอนะ โอ้อโฮ มันสวยมาก แล้วถ้ามันไม่สวยมากเราจะไม่ไปติดไม่ไปจำนนกับมันหรอก

ถาม : มารรูปร่างเป็นอย่างไร?

หลวงพ่ : มันหลอกมึงทั้งนั้นแหละ เอ็งเจอมารตัวไหนเอ็งก็แพ้มันทั้งนั้นแหละ เพราะเราเริ่มต้นใหม่นี้ มันเอาเด็กๆ มาหลอกยังเชื่อมันเลย คุณติ ไม่ได้พูดประชดนะ นี่พูดแบบเป็นบุคลาธิษฐาน คุณติ คุณเด็กแก๊งค์ขอทานติ มันเอาเด็กๆ มานั่งนะ แล้วเด็กมันขอทานไปให้ใครล่ะ ไปให้หัวหน้าแก๊งค์มัน เห็นเด็กน่าสงสาร อ้าว ให้เอ็ง ให้เอ็ง เด็กๆ มันยังหลอกได้เลย

ลูกหลานมารไม่เคยเจอตัวมารเลย ถ้าเจอมารแล้วพอมันสู้ไปแล้วมันถึงหมด มันเข้าใจนี้มารมีลูกมีหลาน มีลูกมีหลานของมันหมด แล้วพญามาร พญามารมันทำลายเราทั้งนั้น มันทำลายเรานะ

พูดถึงหลวงปู่มัน โอวาทหลวงปู่มัน เวลาคนปฏิบัติไปนี่นิมิตมันมี คนปฏิบัติไปนี่ หลวงปู่มันมาสอนเยอะมาก ถ้าหลวงปู่มันมาสอนนั้นก็เป็นอย่างหนึ่ง นี่เรา เราพูดไม่ได้ เราพูดไปมันจะขายโง่ตัวเอง ของเราเก็บไว้ส่วนตัว

ถาม : ทำไมพระในปัจจุบันนี้จึงมีพระแท่น้อย?

หลวงพ่ : พระแท่น้อยเพราะว่าความจริงจังของเขาน้อย เขาไม่จริงจังของตัวเอง นี้ในอิทธิฤทธิ์เขายึดมั่นถือมั่นของเขา ถึงพุทธกาลจะไม่มีพระอรหันต์ ถึงพุทธกาลหมดแล้วนะ มันไปขัดแย้งกับอกาลิโก ไม่ใช่กาลไม่ใช่เวลา วันเวลานี้เราสติเรานับเลขๆ เวลาที่ได้มา อายุที่ได้มานี้คือวันเวลาที่เสียไป คนอายุ ๕๐ นี้เสียไปแล้ว ๕๐ ปี คนอายุ ๑๐ ปีก็เสียไปแล้ว ๑๐ ปีนะอายุขัยของเรานี้ วันเวลาที่ได้มา อายุที่ได้มาคือวันเวลาที่เสียไป

นั่นเรื่องวันเวลาที่เสียไป นี่มันเป็นเพราะว่าอำนาจวาสนา คนไม่ค่อยคิด ดังนั้นพระแท้ คำว่าพระแท้ พระแท่น้อย ถ้าเรามันจะมีความจริงจัง นี้เขาบอกว่า พระอรหันต์นี้ต้องสร้างมาแสนกัปถึงจะเป็นพระอรหันต์ได้ แล้วพอใครเกิดขึ้นมาแล้วนี่ก็ยังทำอะไรไม่ได้ ก็เลยภาวนากันไป ภาวนาพอเป็นพิธีไป

เราบอกเลยนะ เอ็งคิดว่าเอ็งเกิดชาตินี้เป็นชาติแรกหรือ? เอ็งเกิดมาี่ชาตินี้เป็นชาติแรกที่เอ็งเกิดชาตินี้ใช่ไหม? แล้วเอ็งไม่รู้จักชาติที่จะต่อๆ มาหรือ ถึงบอกว่าเอ็งไม่เคยเกิดมาเลยนี้มันเป็นไปได้อย่างไร? มันเกิดมาก็ภพก็ชาติแล้ว

แล้วถึงบอกว่า นี่พระอรหันต์ต้องสร้างมาแสนกัป แล้วเอ็งสร้างมาหรือยังล่ะ? ถ้าเอ็งไม่สร้างมานะเอ็งจะไม่สนใจเรื่องอย่างนี้ ถ้าไม่สนใจ พระแท้ถึงมีน้อยไป ถ้าพระแท้มีมาก พระแท้มีมากมันต้อง พระมันจะเกิดขึ้นมาจากความวิริยะอุตสาหะ พระคือผู้ประเสริฐ ผู้ประเสริฐจะมีความวิริยะอุตสาหะในการค้นคว้า ในการค้นคว้าในการต่อสู้กับตัวเอง ถ้าทำอย่างนั้นพระแท้มันก็จะเกิด ถ้าเราไม่มีความวิริยะอุตสาหะนี้พระแท้ไม่เกิดหรอก มันก็พระปลอมๆ นี้

หัวโล้นห่มผ้าเหลืองนี้พระปลอม สมมุติสงฆ์ สงฆ์นี้ได้มาจากอะไร? ได้มาจากจตุตถกรรม ได้มาจากอุปัชฌาย์นี้สมมุติสงฆ์ แล้วเวลาทำขึ้นไปนี้พระแท้มันเกิดที่ไหน? พระแท้มันเกิดที่ใจ พระแท้มันเกิดที่ใจนี้ ถ้าใจเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคา เป็นอนาคานี่พระเกิดที่นั่น นางวิสาขาเป็นภุคค์ทำไมเป็นพระล่ะ?

ทำไมเรียกนางวิสาขาว่า “พระโสดาบัน”? พระมันเกิดที่ใจ แล้วใครจะเอาใจมาวัดกัน อ้าว ถ้าคนตาบอดมันก็ไม่รู้หรอก มันก็คลำข้างไปอยู่นั่น แต่ถ้าเป็นคนตาดีนะ เอ็ง

เป็นอย่างไร? พระแท่นเป็นอย่างไร? ถ้าพระแท่นนี้เอ็งละสักกายทิฐิอย่างไร? ถ้าพระแท่นนี้ต้องบอกได้

เรานี้กำเพชรอยู่ นี่เพชรของเรานี่เพชรของเราที่ได้มา เพชรของเรามีที่เหลี่ยมเพชรของเราเจียรระโนอย่างไร? เพชรเราอยู่ในหัวแหวนอะไร? เพชรเราจะไปประดับเป็นลือคเก็ทอย่างไร? ของหายมาอยู่ที่เรานี้ นี่เพชรใครหายมาเอาไป อ้าว ทำอะไร? เพชรนี้มันทำอะไร? ตอบไม่ถูกต้อง ตอบไม่ถูกไม่กินเจ้าของ ถ้าเจ้าของมันต้องตอบถูกเพราะว่าของมัน มันทำมา มันทำหายนี่มันต้องรู้ว่าของมันเป็นอะไร?

นี่เวลาจะเป็นพระแท่นนี้เขาวัดกันที่นี้ เขากำมาเลย นี่เพชรนี้มันอยู่ในรูปอะไร? เพชรนี้มันอยู่ในรูปอะไร? ถ้าตอบผิคนะเอ็งกลับบ้านไปอย่ามาคุยว่าเป็นพระแท่น ถ้าเป็นพระแท่นนี้มันจะบอกเลย สิ่งที่กำลังอยู่คืออะไร? นี่พระแท่นเขาวัดกันที่นี้ นี่พระแท่นพระปลอม พระแท่นนี้มันต้องพูดถึงความจริงได้ แล้วพระแท่นนี้พูดถึงความจริงได้ คุณแม่แต่เพชรนิลจินดา คุณที่ว่านี้ แม่แต่ไปเอากระดาษเขา ไปเอาเศษแร่ธาตุของเขามา ประโยชน์อะไร?

สมบัติสาธารณะ สมบัติของโลก มันเป็นสมบัติของโลกไม่ใช่สมบัติของใคร มันมีลูกศิษย์พวกหนึ่งเขาไปพาเพื่อนเขามา เขามาพูดที่วัดนี้เขาบอกว่า เขานี้เป็นคนดีหมดแล้ว เขาทำทุกอย่างดีหมดแล้ว ครอบครัวเขามีความสุขความสบายหมดแล้วนะ เขาบอกว่าเขาเป็นคนมีบุญแล้ว เราบอกว่า อู้หู เราสลดสังเวชมาก สิ่งที่ยอมรับมันเป็นคนมีบุญแล้ว โยมไม่มีอะไรเลยคิดตัวไป บุญและบาปนี้ติดตัวโยมไปเองแล้วพูดถึงถ้าเรามาทำสมาธินะ จิตใครทำสมาธิได้นะ คนทำสมาธิได้นี้มันจะพึงใจ

หลวงตาพูดบ่อย ตอนที่ท่านเรียนอยู่ท่านภาวนาอยู่ ๗ ปี เรียนด้วยภาวนาด้วย จิตเป็นสมาธิ ๓ หน ทำไมท่านจำได้แม่นขนาดนี้ล่ะ? ท่านเรียนอยู่ ๗ ปีนี้ท่านทำสมาธิจิตมันรวมได้ ๓ หน ท่านพูดบ่อยมากเลย ทีนี้ถ้าเราทำสมาธิได้นี้ ท่านพูดได้ท่านจำได้ ถ้าเราทำสมาธิได้เราก็จะจำสมาธิของเราได้ เราจะจำจิตที่มันลึกที่สุด จิตที่มันเป็นได้

ฉะนั้นเวลาจะตายนี้จิตมันจะมาเกาะตรงนี้ ถ้าจิตมันนี่ เพราะเรา นี่คนที่ออกจากบ้านมานี้โยมเอารถอะไรมาคัน? รถใครรถมัน โยมกลับก็ต้องกลับรถของโยมนะ

ออกจากบ้านนี้คนจะตายนี้ จิตออกจากร่าง จิตที่มันจะออกมันจะรวมออกไป แล้วมันออกจากร่างนี้ ที่นี้ออกจากร่าง ถ้ามีสติสัมปชัญญะ พระโศคบันถึงว่า พระโศคบันปิดกั้นอบายภูมิจึง เพราะสติสมบูรณ เวลาที่มันตื่นตื่นมันความคิดก็คิดไปนี้ พอ มันจะตายปั้มันจะรวมยอดเข้ามาที่สติ แล้วมันก็เคลื่อนออกไปพร้อมสติ พร้อม ไปได้สบาย ไม่ตื่นตื่นกับอะไรเลยพระโศคบัน อบายภูมิจึงไปไม่ได้ เพราะอบายภูมิจึงเป็นทางที่รก มันลงไปอบายมันไม่ไปหรอก ก็จึงจะไปทางดีๆ นี้พระโศคบันถึงปิดอบายภูมิจึง

ทีนี้ถ้าพระโศคบันปิดอบายมันจะไปใช้ไหม ทีนี้สิ่งทีวจิตมันจะตายใช้ไหม? พอจิตมันจะตายนี้มันคิดถึงอะไร? ก็คิดถึงสมาธิ แล้วคิดถึงสมาธินี้สมาธิคืออะไร? สมาธิคือหนึ่งเดียว หนึ่งเดียวคืออะไร? หนึ่งเดียวคือขันธ ๑ ขันธ ๑ คืออะไร? ขันธ ๑ คือพรหม มันก็ไปเกิดเป็นพรหมสิ แต่ทำสมาธิได้นี้ แล้วนี้เพียงแต่ว่าเพราะเรามันฝังใจ

สิ่งใดทีเป็นสมบัติของเรานี้คนนั้นจะฝังใจของเรา นี้เราเคยเป็นเศรษฐี เราเคยมีเงินสูงสูดนี้พันล้านแล้วตอนนีจึงหมดเลย แต่เราจำเงินพันล้านได้นะ กูเคยมียอดถึงพันล้าน

ทำสมาธิได้หนหนึ่งก็มีเงินพันล้าน แล้วเสื่อมหมดเลยไม่เหลือสักสิ่งหนึ่ง แต่ มันจำพันล้านนั้นได้ เวลามันจะตายมันจะไปเกาะทีพันล้านนั้น แล้วมันออกไปพร้อมกัพันล้าน มันไปเกิดเป็นพรหมนะ นี้ทำสมาธิ ถ้าคนทำสิ่งใดได้มันจะฝังใจ สิ่งทีฝังใจนี้ นี้ การฝึกฝน แล้วถ้า นี้พุดถึงผลทีเกิดจากวิญญูะ เกิดจากทีมันทำนะ

แต่ถ้าทำสมาธิได้ ถ้ารักษาสมาธิได้เสื่อมหมด ใครจะรักษา เวลาได้สมาธิแล้วจะรักษาสมาธินะ เอ็งเสื่อมหมด เสื่อมหมดเพราะอะไร? เพราะสมาธิมันไม่ใช่ลอยมาจากฟ้าสมาธิมันเกิดจากการกระทำ สมาธิมันเกิดจากสติ เกิดจากการคำบริกรรมของเอ็ง แล้วเอ็งจะไปรักษาสมาธิง เอ็งไม่มีสมาธิหรอก แต่ถ้าเอ็งไปตั้งสติ เอ็งมีคำบริกรรม สมาธิมันอยู่กับเอ็งตลอดชีวิต

แต่คนว่าอวิชางนี้ ไ้ฮ้มารมันหลอก ลูกมารแ่มาหลอก บอกว่านี้รักษาสมาธิแล้วสมาธิจะอยู่กับเรา อู๊ย อยากได้สมาธิทุกคนต้องวิงหาสมาธินะ มึงตายเปล่า ตายกับกิเลสนั้น แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ท่านจะแนะนำ แนะนำให้ออกมา ให้ออกมา ให้ออกมา นี้ “ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ” เอ็งต้องมาทีเหตุสิ นี้ เย ธมฺมา ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าให้ไปละที่เหตุ นั้น เวลาพระสารีบุตรฟังคำเดียวนี้เป็นพระโศดาบันเลย แล้วเราก็มาท่องกัน ชาวพุทธท่องได้หมดนะ ชาวพุทธท่องสวดมนต์ได้หมดเลย แล้วชาวพุทธไม่มีโศดาบันเลย เพราะท่องแต่ปาก เอาปากมาท่องมันไม่ท่องที่ใจ มันท่องไม่ถึงใจ ใจมันไม่เป็นความจริง ใจมันไม่เปิดกว้าง ถ้าใจมันเปิดกว้างนะ ใจมันเปิดกว้างนี้เพราะกิเลสมันอยู่ที่ใจ

พอใจมันเปิดกว้างขึ้นมา ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ แล้วเหตุคืออะไรล่ะ? เหตุก็คืออวิชชามังงิ เหตุก็คือความปิด ปิดใจนี้ ถ้ามันรู้แจ้งมันก็เปิดใจ พอเปิดใจมันก็เปิดทัญญูมานะ ทัญญูมานะมันก็เป็นสัคกายทัญญู สัคกายทัญญูมันก็ถอน ถอนความเห็นผิด ถอนความเห็นผิดมันก็รู้แจ้ง รู้แจ้งมันก็เป็นโศดาบัน แล้วโศดาบัน โศดาบันมันจะลูปคดำไหม? ลูปคดำไหม?

ใครมานั่งอยู่ที่นั่นจะกลับไปมันไม่สงสัยหรือ ว่าหออพระเป็นอย่างไร? ไปพูดให้เพื่อนฟังนะ เพื่อนบอก เฮ้ย เป็นอย่างไรวะ อธิบายมันไปเถอะ อธิบายไปมันก็ เอ้อ เป็นอย่างนั้น ดาบอดคดำข้าง แต่ถ้าคนมานั่งอยู่ที่นั่นกลับไปพูดกันหออพระเป็นอย่างไร เออใช่ แต่ถ้ากลับไปอธิบายให้เพื่อนฟังนะ โอ้ย หออพระที่ธรรมศาสตร์เป็นอย่างไร อย่างนั้นโว้ย มันก็จินตนาการเลยนี้ โอ้ย เหมือนกระต๊อบเลยใช่ไหม ข้างล่างยุงเยอะด้วย มันจินตนาการไปหมด

แต่ถ้ารู้แจ้งแล้วมันไม่สัลลัพตปรามาส ไม่มีสิ่งใดลูปคดำเลย

รู้จริง รู้จริงมันเป็นอย่างนั้น แล้วรู้จริงมันเกิดมาจากไหนล่ะ? เกิดมาจากนี้ไง นี้พูดถึงถ้ามีการประพฤดิปฏิบัติเนะ นี้บอกว่าพระแท้พระปลอมทำไม่มันมีน้อยมีมาก มีน้อยมีมากเพราะเจตนาเนะ เล็งป็นนะถ้าเอ็งเล็งป็นยิงป็นนะเข้าสิบแต่้มเอ็งได้สิบแต่้มนะ เล็งป็นนี้เอาป็นมายิงหัวตัวเอง ปัง โอ้โฮ ฎุได้สิบแต่้ม เจตนาไง เจตนาคือการเล็งออกไปเจตนาที่ดี ความตั้งเป้าหมายที่ดี อธิษฐานบารมี

นี่เขาบอกเลยนะ ตักบาตรแก่ทัฬพีเดียว ปรารธนาเป็นพระอรหันต์ โอ้ย ถ้าทำไรเกินควร ไรคนพูดมันไม่เป็น (ลูปคดำไม่ดีเลย ทำเสียหมด)

ในสมัยพุทธกาล ทุกตะเจ็ญใจ ตักบาตรทัฬพีหนึ่งแล้วอยากบวชมาก ไปบวชกับพระองค์ไหน พระก็ไม่ให้บวช เพราะเป็นทุกตะเจ็ญใจ แล้วทุกตะเจ็ญใจนี้เป็นภิกษุผู้เฒ่า

“ภิกษุบวชเมื่อเฒ่า จะเป็นภิกษุที่ว่างานสอนง่าย หายากนัก”

แต่ทุกตะเข้ญใจนี้มีความศรัทธา มีความอยากบวชมาก ตักบาตรทัพพีเดียวแล้วมีความอยากบวชไปขอใครบวช ใครก็ไม่ให้บวช จนประชุมสงฆ์ใน พระพุทธเจ้าเป็นประธานสงฆ์เอง

“ทุกตะเข้ญใจนี้อยากบวชมาก ทุกตะเข้ญใจนี้เคยมีบุญคุณกับใคร? ทำไมคนบวชทุกตะเข้ญใจนี้ไม่ได้?”

พระสารีบุตรยกมือ ตีบเลย

“เขาเคยมีบุญคุณกับข้าพเจ้าครับ?”

“มีบุญคุณเรื่องอะไร?”

“เคยตักบาตรข้าพเจ้าทัพพีหนึ่งครับ”

“ตักบาตรหนึ่งทัพพี อ้าว พระสารีบุตรบวช”

พระสารีบุตรเอาบวช แล้วพระสารีบุตรสอน สอนจนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมาเลย

“สารีบุตร สัทธินาหาริกของเธอ สอนง่ายหรือสอนยาก?”

“สอนง่ายมาก เป็นภิกษุผู้เฒ่าที่สอนได้ง่ายมาก”

เป็นภิกษุผู้เฒ่า ผู้ที่มีราตรี ที่มีความรู้มากนี้ทิวฐิมานะมาก ใครสอนอะไรก็ไม่ฟัง กูรู้ กูเก่ง กูแน่ทั้งนั้น ไอ้กูมันทิวฐินะมึง ไม่อย่างนั้นมันไม่เปิดหัวใจขึ้นมา นี่ภิกษุผู้เฒ่า สอนจนเป็นพระอรหันต์นะ ตักบาตรทัพพีเดียวนี้เป็นพระอรหันต์ได้ พระอรหันต์ได้ เพราะเขาสร้างบุญสร้างกรรมของเขามา

แต่ของเรานี้ะตักบาตรทัพพีหนึ่ง อธิษฐานขอให้เป็นพระอรหันต์ อธิษฐานเข้าถึงนิพพาน ไม่เป็นการด้ากำไรเกินควร เพราะเป็นเป้าหมายบารมีลืบท

ถ้าไม่มีการอธิษฐานตั้งเป้า พระอรหันต์เกิดไม่ได้ พระพุทธเจ้าจะไม่มีการเสวยการปรารธนาเป็นพระโพธิสัตว์มันตั้งเป้าแล้วเดินไปตามเป้าแล้วทุกข์ยากมาก พระโพธิสัตว์สละชีวิต

นี่สมณะโคดมเสวยชาติเป็นกระต่าย นี่มีนายพราน ๒ คนหลงไปในป่า หนาวมาก ออดอยากมาก สุมกองไฟไว้เพื่อจะเอาไว้อุ่น พระโพธิสัตว์เสวยชาติเป็นกระต่าย นายพราน ๒ คนนี้เขาจะเสียชีวิต เขาจะตายเพราะไม่มีอาหารกิน พระโพธิสัตว์เป็นกระต่าย กระโดดเข้ากองไฟเลย ให้ไฟเผาตายไปเลย เอาเนื้อนี้ให้นายพราน ๒ คนนั้นได้ กินรอดชีวิต

นี่คือพระโพธิสัตว์ อยู่ในพระไตรปิฎกใกรเถิง เถิงมา มันตั้งเป้าไว้ พระโพธิสัตว์เสวยชาตินี้ เสวยเป็นกระต่าย ถ้าไม่ตั้งเป้า กระต่ายมันคิดได้อย่างไร? กระต่ายมันกระโดดเข้ากองไฟทำไม? ถ้ามันไม่ตั้งใจปรารถนาของมัน ถ้ามันตั้งใจปรารถนาของมัน บารมีสิบทิศ อธิษฐานบารมี

แล้วเรานี้ข้าวทัพพีเดียวแล้วเราอธิษฐานบารมี เราตั้งเป้าไว้ ตำรวจจับเธอ สอนกันผิดๆ ทำบุญก็อธิษฐานไม่ได้ ทำอะไรก็อธิษฐานไม่ได้ อธิษฐานได้ทั้งนั้น เพราะการอธิษฐานนี่เป็นการตั้งเป้า ตั้งเป้าแล้วนี่เราจะเข้าถึงเป้าเราไม่เข้าถึงเป้าเรา มันอยู่ที่การกระทำของเรา ไม่ใช่อธิษฐานแล้วมันจะได้

อยากมีเงินร้อยล้านนะแล้วนอนกระดิกทำอยู่นี้ให้เงินมันไหลมาเองนะ อีก ๕๐๐ ชาติก็ไม่มี ถ้าอยากมีเงินร้อยล้านนะ เราก็ทำธุรกิจของเราซะใหม่ เราก็ทำคุณงามความดีเข้านะ ทำงานของเราให้เงินมันไหลมาเอง ตั้งเป้าแล้วต้องทำ อธิษฐานบารมีนี้ให้จิตใจเข้มแข็ง ให้จิตเราทำ แต่ไปพูดกันนะ ใฮ้สู้ก็ไปค้ากำไรเกินควร ทำอะไรก็ไม่ได้

เอาวิทยาศาสตร์มาจับ ทำอะไรกันไม่ได้ แล้วก็บอกว่ามรรคผลนิพพานนี้มันสุดเอี่ยม มันอยู่บนโลกพระจันทร์จะไปเอาไม่ได้ โง่มาก มรรค ผล นิพพาน นี้อยู่ในหัวใจมีงหัวใจที่มีกิเลส นั่น มันพลิกจากกิเลสมาเป็นธรรม มรรค ผล นิพพาน อยู่ในหัวใจของสัตว์โลก อยู่ในหัวใจของสัตว์โลกที่ทุกซๆ ยากๆ อยู่นี้ มรรค ผล นิพพาน ไม่ได้อยู่ในพระไตรปิฎก มรรค ผล นิพพาน ไม่ได้อยู่ที่พระพุทธรเจ้า มรรค ผล นิพพาน ไม่ได้อยู่ที่หัวใจของพระสารีบุตร ไม่ได้อยู่ที่หัวใจของใครทั้งสิ้น

สิ่งที่อยู่ในหัวใจของครูบาอาจารย์นั้นเป็น มรรค ผล นิพพาน ของท่าน เพราะท่านประพฤติปฏิบัติธรรมขึ้นมาจนใจของท่านเป็น มรรค ผล นิพพาน ของท่าน เป็นสมบัติของท่าน สมบัติของเรา ทุกซก็เป็นของเรา สุขก็เป็นของเรา สมาริก็เป็นของเรา

ปัญญาก็เป็นของเรา ถ้าเราสร้างขึ้นมา แต่เราสร้างของเราขึ้นมาไม่ได้ แล้วจะสร้างขึ้นมา ก็ไม่ยอมสร้าง ให้ทิฐิมานะมันบิคเบียน

บิคเบียนว่าอย่างนี้ทำไม่ได้ อย่างนี้หมดกาล อย่างนี้หมดสมัย แล้วเวลามันจน ครอบ ห้วมันปักอยู่กับกิเลส มันบอกว่านี้สมบัติของกู กิเลสมันทำให้หัวใจนี้หมดโอกาส หมดกำลังใจ

นี่เกิดมาทำไม? มนุษย์เกิดมาทำไม? เกิดมาไม่มีครูบาอาจารย์ นี่ครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์นี้สอนอย่างนี้ กระตุ้นอย่างนี้ นี่เวลาอยู่กับครูบาอาจารย์ประพฤติปฏิบัติไปนี้ มันไม่ได้ผล หัวนี้ชนภูเขาเอาค้ำภูเขาไว้แล้วก็ทนนะ นี่เดี่ยวครูบาอาจารย์นะยูแล้ว พระพุทธเจ้าทุกขักว่านี้ละ ครูบาอาจารย์ท่านทำความเพียรมากกว่านี้ละ

พระโสดา คฤติ ขนาดเดินจงกรมจนฝ่าเท้าแตกนะ เอ็งทำอย่างนี้เด็กๆ เอ้อ ฮึด ขึ้นมาอีกที นี่อยู่กับครูบาอาจารย์มันมีประโยชน์อย่างนี้ มันคอยกระตุ้น คอยกระตุ้นคอย ปลอบประโลม นี่พ่อแม่ครูบาอาจารย์ พ่อแม่ครูบาอาจารย์จะให้โอกาส จะกระตุ้นจะเร่ง เร้า จะเร่งเร้าให้เรามีโอกาส ให้เรามีการกระทำ นี่แล้วเวลาบอก เวลาทำอะไรนี่ก็ไม่ได้ มันเป็นการค้ากำไรเกินควร กิเลสพูดทั้งนั้น

มรรค ผล นิพพาน เป็นสิทธิของชาวพุทธทุกๆ คน ชาวพุทธมีสิทธิทุกๆ คน ไม่มีใครห้าม ไม่มีใครปิดกั้น ไม่มีใครจกดลิขสิทธิ์สงวนไว้ นี่ทรัพย์สินทางปัญญานี้ไปใช้ของเขา เขาต้องใช้สิทธิ ต้องให้ค่าเขา

พระพุทธเจ้าไม่เคยขอร้องใครเลย พระพุทธเจ้าไม่ต้องการสิทธิของใครเลย พระพุทธเจ้าไม่ต้องการแบ่งบุญจากใครเลย พระพุทธเจ้าไม่ต้องการสิ่งใดทั้งสิ้นเลย พระพุทธเจ้านี้วางธรรมไว้ให้เราก้าวเดิน ให้เราเข้าถึง ทุกๆ คนเลย สิทธิของทุกๆ คน คน ที่เกิดมาเป็นชาวพุทธที่มีหัวใจอยู่ มีสิทธิเข้าถึงมรรคผลนิพพานได้ทั้งหมดเลย เพียงแต่ มันไม่ทำ ถ้าทำก็ให้กิเลสหลอก หลอกไปออกนอกกลุ่มนอกทาง หลอกเอาอยู่ในกรอบ หลอกเอาออกไปนอกร่องนอกรอย มันถึงไม่เข้ามาในเส้นทางไง

หลวงปู่มั่นพูดบ่อยมาก ตันคด ปลายไม่ต้องหวัง เพราะไม่ให้ตันคด ตันต้องตรง พอตันตรง ตันตรงท่านถึงเก็บหอมรอมริบไป ถึง ข้อวัตร วัจกุฎีวัตร เวลาเข้าส้วม เข้านี้ วัตรทำอะไร? เข้าส้วมนะ (อะแหม่ม) กระแอมก่อนข้างในมีคนไหม? ถ้าข้างในไม่มีคน

ต้องเข้าไปในส้วมก่อน เข้าส้วมแล้วถึงต้องถลกผ้าขึ้น แล้วถ่ายเสร็จแล้วทำความสะอาด
อย่างไร? ออกมา แล้วต้องปิดให้ดีก่อนแล้วค่อยออกมา ออกมาค่อยปิด สอนหมดนะ
แม้แต่วัฏฏีวัตร วัตรในโรงฉัน วัตรในการน้ำใช้น้ำฉันน้ำหา พระพุทธเจ้าวางไว้
หมดแล้ว

แล้วนี่ครูบาอาจารย์ของเราเนี่ย สิ่งนี้เพราะอะไร? เพราะจิตมันขี้เกียจ เราเป็น
อาจารย์ใหญ่ นะ ไม่ต้องทำอะไรหรอก ทุกคนจะคอยอุปัฏฐาก สิด ๒๒๗ เท่ากัน ทุกคน
ต้องทำข้อวัตรปฏิบัติ ถ้าเขาเคารพ เขาเคารพที่คุณธรรม เขาไม่เคารพเราด้วย
อำนาจบาตรใหญ่ เขาเคารพเราด้วยคุณธรรม คนจะเคารพด้วยคุณธรรม อ่างอาวุธโสภณเต
อาวุธโสภณเตนี่มันเป็นเรื่องของธรรมวินัย อาวุโสภณเตนี้ใช้อาวุธโสภณเตตามสิทธิตาม
กฎหมาย แต่ถ้าอาวุธโสภณชั่ว ไม่สน แต่ถ้ามันเข้ามาในสังคม เราก็กราบก็ไหวอย่างนั้น
เอามือจิ้มขี้ กราบธรรมพระพุทธเจ้า ไม่ได้กราบมึง

แต่ถ้าเขาเป็นสามเณรน้อย เขาไม่มีความอาวุธโสเลยแต่ใจเขาเป็นธรรมนะ โอ๊ย เรา
จะเชิดชุนะ จะกราบจะไหว้เลย มันเป็นคนธรรมในหัวใจต่างหาก นี่พระกรรมฐาน พระ
ที่เขาเคารพกัน เคารพบูชากันเนี่ย เขาเคารพที่คุณธรรมนี้ เพราะคุณธรรมที่มันแสดงออกมา
สิ่งที่มันสะอาดบริสุทธิ์นะ มันแสดงออกมานี้มันเป็นคนสะอาดบริสุทธิ์ตลอด

ถึงจะเป็นอุบายวิธีการข่มขี้ ข่มขี้ใคร? ข่มขี้กิเลสในผู้ที่ฟังใจ ข่มขี้กิเลสที่เราไม่
รู้ตัวใจ ข่มขี้กิเลสที่มันทิวฐิมานะใจ ท่านจะข่มขี้ ข่มขี้เก้อเงินไอ้คนหน้าด้านให้กิเลสมัน
ออกไปจากใจดวงนั้น เวลาท่านติท่านว่าใครนะท่านว่ากิเลสไม่ใช่เรา แต่เพราะกิเลส
มานะ พอว่าแล้วไม่โดนกิเลสนะ โดนเราเต็มหน้าเลย ว่ากู things ที่ท่านจะทำลายกิเลสนะ
เหมือนกับเรานี้เด็กนี่มันไปจับของร้อน ท่านจะปิดมือออกนะ ปิดมือว่าอย่าไปจับมันนี้
ของร้อน ของร้อนนะ ปิดได้เลย นี่ๆ เป็นทองคำนะ กำเข้าไปเต็มๆ เลย

ที่พูดนี้พูดจากประสบการณ์ชีวิต อยู่กับครูบาอาจารย์มาหลายองค์ ครูบาอาจารย์
ท่านสั่งสอนมานะ แล้วเวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดถึง พูดถึงสิ่งที่ท่านได้มา ท่านก็ได้จาก
ครูบาอาจารย์มา แล้วสาวขึ้นไปก็ไปตกที่หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นทุกทีเลย มันถึงได้
เคารพหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นมาก ถ้าไม่มีหลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่นนะ เรามันก็ไอ้แค่ปลา
แห้ง มันก็แค่เหมือนปลาแห้งมันโดนแดดเผา มันก็อยู่บนโลกนี้มันไปไหนไม่รอด
หรอก

เพราะว่ามัน คูลิ ดูเวลาเขาตากปลา กัน เขาตากปลา ไข่ปลาแดดเดียวนี้ คูลิมันงอ ก่องอชิง ถ้าเราไปปฏิบัติมันกึ่งอ่องอชิง ไข่ปัญญาชี้เท่อย่างพวกเรานี้เอาตัวไม่รอด หรือ

นี่ครูบาอาจารย์ท่านคอยชี้ นำ ท่านคอยดึงมานะ เพราะเราไม่เคยปฏิบัติเราถึงไม่ เคยคิด คนที่คิดคนที่ไปอื่นคู่กับกิเลสที่มันครอบงำนี้ มันจะเอาอย่างไรให้เราพ้นออกไป ให้เราพ้นออกไปจากทิวภูมิมานะ เราบอกเลยนี่อย่างพวกโยมนี่นะ ถ้าคือดึงขัดขึ้นนะ เรา เอา รปภ.นี้ ผู้รักษาความปลอดภัยนี้มาเอาออกไปได้หมดเลย แต่ถ้ามันทิวภูมิมานะนะ จะ บอกให้มันเปลี่ยนนะ ใครทำให้ได้ มันอยู่ในหัวอก ใครมาความคิดไม่ได้หรือ มาได้แต่ ตัวนะ แต่มาความคิดคนไม่ได้นะ อุดมการณ์ในชีวิตนี้ใครมามันไม่ได้นะ แต่ร่างกายนี้ เขาฆ่าเราได้

ฉะนั้นไอ้เรื่องร่างกายนี้มันไม่ใช่สิ่งที่จะไปถึง มรรค ผล นิพพาน ที่เขาบอกว่า ธาตุ ๔ ชั้น ๕ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นอริยสัจ บอกไม่ใช่หรือ ถ้าผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นอริยสัจนะ แผงขายสัตว์มันเป็นอริยสัจหมด แล้วยิ่งที่ว่าแยกกาย แยกกายนะ ถ้า แยกกายนะ ไอ้โรงเชือด ซีพีมันแยกดีกว่ามีอีก โรงเชือดซีพีนี้มันแยกกระดูกส่วนหนึ่ง เนื้อส่วนหนึ่งเลย มันแยกหมดนะ

คำว่าแยกๆ นี่เราก็ไปคิดกันแต่เรื่องโลกๆ ใจ มันไม่ได้ว่าเราละกายอย่างไร? สักกายทิวภูมิมันเป็นทิว ถ้ามันมีจิต มันมีจิตมีสมาธิ สมาธินี้มันเข้าไปเห็นมันเข้าไป แยกแยะนี้ มัน ไปฝึกจิต เพราะตัวจิตนี้มันเป็นตัวแก้กิเลส กิเลสมันอยู่ที่จิต แล้วจิตตัวจิตนี้ มันเป็นตัวพระ ถ้าตัวจิตมันตัวคลาย คลายทิวภูมิมานะ คลายสิ่งที่เสพ สิ่งนี้คือธรรม จิตที่ มันสงบแล้วที่ไปเห็นผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เป็นสัจจะความจริง แล้วมันแยกแยะของมัน แยกแยะนี้มันเป็นวิภาคะ มันจะทำมันจะฝึกสอนจิต เพราะมันเป็นปัจจุบันธรรม มันจะ เห็นสภาวะแบบนั้น

พอฝึกสอนจิตนี้จิตมันก็ฉลาดขึ้น โอ๊ะ! โอ๊ะ! โอ๊ะ! ตลอด โอ๊ะ! มันก็ปล่อยทีหนึ่ง โอ๊ะ!เลยละ โอ๊ะ! เพราะมันมีทิวภูมิมานะ มันมีข้อมูลของมัน ทีนี้ข้อมูลของมัน ต้องเป็น อย่างนั้น ต้องเป็นอย่างนั้น เอ้อ มันปล่อยวางมันจะวางอย่างนั้น วางแบบโรงเชือดซีพีนี้ มันก็คาดหมายของมันไป โดยวิทยาศาสตร์โดยมีการศึกษามาก ทีนี้การศึกษามาก วิทยาศาสตร์มาก มันก็ต้องคาดการณ์คาดหมายของมันไปมาก

การคาดการณ์คำทำนายนี้เป็นต้นหาความทะยานอยากหมดเลย แล้วมันไม่เป็นความจริงเลย มันก็ถอนอะไรไม่ได้เลย มันอดีตอนาคตมันก็ดึงจิตนี้ไป ดึงจิตนี้มาตลอดเลย แต่พอจิตมันสงบขึ้นมา มันเข้าไปนี่มันเป็นวิภาคะ มันเป็นวาสนาของแต่ละดวงใจ

ดวงใจดวงหนึ่งพิจารณาบ่อยครั้งบ่อยครั้งเข้ามันจะปล่อยวาง ดวงใจมันจะพิจารณาบ่อยครั้งมันปล่อยวาง มันปล่อยวางตามความจริงของมัน แล้วเวลามันถอนถอนขึ้นมานี่ พรีบ! นั่นไง อย่างนี้ต่างหากมันถึงเป็นวิปัสสนา มันไม่ใช่แยกแยะแบบโรงเชือดหรือ นี่เราไปคิดกันเองไปคาดหมายกันเอง ถ้ามันแยกมันแยกอย่างไร? นี่ไงเพชรในมือไง แล้วมันเป็นอย่างไรมีงบอกกุมาลี

ผู้รู้กับผู้รู้ด้วยกันได้ ผู้รู้กับผู้รู้ที่พูดเหมือนกันเปี้ยวเลย ถ้าผู้รู้กับผู้รู้เดียวกันนะ ต้องผิดคนหนึ่ง ต้องผิดคนหนึ่ง ลองได้โต้แย้งแล้วต้องมีผิดคนหนึ่ง ไม่มีถูกทั้งคู่ นี่แล้วถ้าครูบาอาจารย์เวลาท่านสอบกัน ไม่มีผิด ลงเพ็ยะ! เพ็ยะ! เพ็ยะ! เลย นี่ไงนี่วงการกรรมฐาน นี่ครอบครัวกรรมฐาน ถึงได้เคารพคุณธรรมกัน แล้วเคารพมาก

ถ้ามีคุณธรรมถึงแล้วจะเคารพมากเลย เพราะอะไร? เพราะสิ่งนั้นเราทำไม่ได้ สิ่งนั้น นี่คนที่ปล่อยวางหมดแล้ว คนที่ไม่มีสิ่งใดขัดแย้งกับทางโลกเลย สิ่งนี้เป็นสิ่งสูงส่งแล้วเราไปดิฉินนินทาไปทำร้ายนี่ กรรมมันเกิดตรงนี่ไง

นี่เขาบอกนะ ศาสนาพุทธนี่เป็นศาสนาแห่งปัญญา ยุ่งมากเลย ถ้าไม่เชื่อก็เป็นกรรม ไม่เป็นกรรม ไม่เชื่อศาสนาไม่เป็นกรรมหรือ เอ็งจะเอาศาสนาอะไรก็ได้ เอ็งจะไปเที่ยวศึกษาอะไรก็เรื่องของเอ็ง ไปได้เลยตามสบายไม่เป็นกรรม แต่ถ้าเอ็งมาในศาสนาพุทธแล้ว แล้วเวลาเกิดนะ เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ท่านแสดงธรรมของท่านเป็นความจริง เป็นความจริงนะ

ไอ้เราไม่เชื่อก็ไม่เป็นไรนะ แต่กิเลสถ้าไม่เชื่อนะ โอ๊ย จี้ไม้ เวลามันหาเหตุผลดีเตียนนั่นกรรมมันเกิดตรงนั้น กิเลสนี้มันจะหาเหตุผล แล้วมันจะจ้วงทำลาย จ้วงทำลายด้วยมโนกรรม มโนกรรมการกระทำนั้น นั่นกรรมเกิดตรงนั้น

ไม่ใช่ศาสนาพุทธนี่ไม่เชื่อแล้วเป็นกรรม ไม่ใช่ ไม่เชื่อ สิทธิตามสิทธิทุกคนมีสิทธิหมด ไม่เชื่อก็ไม่เป็นไร ไม่เชื่อตามสบายเลย ไม่เชื่อมันเป็นวาสนาของแต่ละดวงใจ ไม่เชื่อก็คือไม่เชื่อ ไม่อย่างนั้นทำไมชาวพุทธเราเปลี่ยนแปลงลัทธิเปลี่ยนศาสนาเยอะแยะไป

เพราะมันไม่เห็นเป็นกรรม เป็นกรรมหรือ ไม่เห็นเป็นกรรมอะไร เขาก็เปลี่ยนของเขาไป เพียงแต่ว่าเปลี่ยนไปแล้วมันจะมีโอกาสมากโอกาสน้อยไป แต่ถ้ามั่นไม่เชื่อ พอไม่เชื่อ ก็เลสมันหาเหตุผล พอหาเหตุผลมันหาข้อโต้แย้ง พอหาข้อโต้แย้งนี้ แล้วเป็นกรรม เห็นไหม คนไม่ภาวนาไม่รู้

เรามีลูกศิษย์มาหาเยอะมาก “หลวงพ่อกับ ผมนี่เคารพพระพุทธเจ้ามากเลย เวลาภาวนาไปนี่ผมก็ตั้งพระพุทธรูปเจ้าขึ้นมา แล้วผมก็ติเตียนแล้วผมก็ค่า” แล้วค่า ค่าประสาเรา นะ ประสาเราที่ว่าถ้าเราค่าของเราเองนี่ มันขึ้นคำพูดหยาบคายขนาดไหนมันก็พูดได้ แล้วพอพูดขึ้นมาตัวเองก็หนาวนะ มันก็รู้ว่ากรรม “ผมไม่ยอมทำเลย ผมไม่ยอมทำ ผมพยายามห้ามใจของผมก็ห้ามไม่ได้” แล้วทำไมมันติมันตั้งพระพุทธรูปเจ้าขึ้นมา ตั้งครูบาอาจารย์ขึ้นมา แล้วก็คอยเพ่งโทษคอย..

เวลากรรมมันให้ผล เวลาเราติเตียนเราติตนินทานี้ เราไม่รู้หรอก แต่เวลากรรมให้ผล เป็นเยอะมากนะ แต่เวลาเราพูดกับเขานี้เราไม่เคยเป็น สิ่งนี้ในใจเราไม่มี เราไม่เคยเป็นอย่างนี้เลย เพราะว่ามันคงจะสร้างกรรมมาดี แต่ของเขามานี้เขาสร้างมาอย่างนี้ แล้วเขาติตนินทา เราบอกว่าเราแก้เขา เราแก้เขาเพราะว่ามันเป็นเรื่องของสุคติ

สิ่งที่มันเกิดขึ้นมาในหัวใจมันเป็นเรื่องสุคติ เราถึงบอกว่าให้ขอมาชะ ขอมา กับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ จะไปขอมากับองค์ท่านเองก็ง่าย ก็ให้ขอมากับพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ก่อน คือให้มันอ่อนลง

เริ่มต้นต้องให้มันอ่อนลงก่อน ให้การกระทำให้สิ่งที่มันเกิดขึ้นมาเอง คือมันเกิดภาพขึ้นมาเอง เกิดภาพพระพุทธเจ้า ภาพสมมุติใจ ภาพสมมุตินี้เป็นพระพุทธเจ้า เห็นรูปเห็นอะไรนี้ นี่คือพระพุทธเจ้า เห็นรูปนี้คือเป็นครูบาอาจารย์ แล้วก็ติเตียน ติเตียน มีคนไปหาให้แก้ปัญหานี้เยอะมาก เยอะจริงๆ

นี่ในเวลาสิ่งที่เกิดขึ้นมาในหัวใจของเรา เราไม่รู้ของเราเองนะ เราไม่รู้ชั่ว เราแก้ไม่ได้ ไปหาครูบาอาจารย์ ตัวเองแก้ไม่ได้นะ แล้วไปหาเรา เราแก้ นี่ มหาปวารณา

มหาปวารณามีไว้ทำไม ถ้าข้าพเจ้าทำผิดสิ่งใดๆ ขอให้สงฆ์นี้ตักเตือนได้ มหาปวารณานี้ให้ทำแทนพระอุโบสถเลย ทำไมเวลาลงอุโบสถนี้ อุโบสถคือทำปฐมนิเทศในเรื่องของศาสนา กำลังตรวจสอบกันนี้ เวลาลงอุโบสถ การลงอุโบสถนี้สำคัญมาก สำคัญ

มากเพราะแต่เดิมนี่พระพุทธเจ้าเป็นคนเทศนาว่าตัวเอง พระพุทธเจ้าเป็นผู้แสดงอุโบสถ
เอง

พระพุทธเจ้าแสดงอุโบสถนี้มีอยู่ครั้งหนึ่ง นี่ถึงเวลาตั้งแต่หัวค่ำจนถึงเที่ยงคืน
จนถึงสว่างแล้ว พระอรานนท์ว่า

“อาราธนาพระพุทธเจ้าให้แสดงธรรมให้แสดงอุโบสถ”

ท่านเฉย พอเที่ยงคืนนิมนต์อีกก็เฉย จนเกือบจะสว่างแล้วนิมนต์อีก

“เราแสดงไม่ได้หรอก ถ้าเราแสดงไปนี้มีภิกษุอยู่ ๒ คนที่ทำผิดมา ถ้าแสดงไปนี้
ภิกษุ ๒ คนนั้นหัวจะแตกเป็น ๘ เลียง”

ตอนนั้นพระโมคคัลลานะ นั่งอยู่ด้วย กำหนดจิตเลย เห็นเลยพระภิกษุ ๒ องค์นี้
พระโมคคัลลานะรีบลุกขึ้นไปเลย ไปจับมือพระ ๒ องค์นี้ให้ออกไปจากสังฆกรรมแล้ว
กลับมากราบพระพุทธเจ้า

“บัดนี้สังฆะนี้สะอาดบริสุทธิ์แล้ว ขอนิมนต์ให้องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า
แสดงปาติโมกข์เถิด” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสลดสังเวชไป

“ต่อไปนี่เราจะไม่แสดงปาติโมกข์แล้ว เราจะให้ภิกษุนี้เป็นคนแสดงกันเอง”

พอภิกษุแสดงเอง เวลาพระสวดปาติโมกข์นะ สมเด็จพระสังฆราช สมเด็จพระญาณฯ
ยังต้องนั่งอยู่ข้างล่างเลย เพราะผู้แสดงปาติโมกข์นั้นคือทำการแทนพระพุทธเจ้าวาระนั้น

นี่คนสวดปาติโมกข์ถึงมีบุญมาก มีบุญเพราะอะไร? เพราะทำให้สังคมนี้อะอาด
สังคมของสงฆ์นี้สะอาด แล้วนี่เวลาเข้าสังคมของสงฆ์นี้ เวลาอุโบสถกันนี่ถึงต้องปลง
อาบัติกันก่อน เพราะสมัยโบราณนี้มันเป็นภาษามคธนี่ เพราะมันเป็นภาษาพื้นถิ่น ทุกคน
ฟังแล้วเข้าใจ เคียวนี่ภาษามคธ ภาษาบาลีนี้เราไม่เข้าใจ แต่ถ้าผู้ท่องได้เข้าใจนะ นี่ไงที่
บอกว่าพระที่บรรลุนิติภาวะ ๕ พรรษาเป็นผู้ที่ฉลาด คือท่องปาติโมกข์ได้

การท่องปาติโมกข์นี่คนท่องทุกวันๆ นี่มันรู้ความหมาย มันรู้ความหมายนะ พอรู้
ความหมายนี้ พอท่องไปนี่มันรู้เลย อย่างเราเนี่ยเราเคยสวดปาติโมกข์มา ฉะนั้นเวลาพระ
สวดปาติโมกข์นี่นะมันรู้หน้าไปก่อน รู้ไปหมดเลยนะ แต่ให้สวดนี่สวดไม่ได้นะ จำ

ไม่ได้ เดียวนี้มันนาน แต่เวลาพระสวดนะ รู้ เพราะมันใกล้ๆ กัน มันพูดมานี้รู้เลยอย่างนั้น อย่างนั้นๆ คิดนี่บอกได้นะ แต่ให้สวดเองสวดไม่ได้ มันไม่ได้ทวนนาน

นี่ไงมันรู้ เพราะเราเคยทำมันเข้าใจ พอเข้าใจนี้ พอมันเข้าใจอย่างนี้ปั๊บนี้ นี่บรรลุนิติภาวะคือเข้าใจในเรื่องธรรมวินัย มันถึงไปไหนมันไปนี้ได้ เพราะบรรลุนิติภาวะนี้สวดปาติโมกข์ได้ มันเข้าใจ มันเข้าใจในเนื้อหาสาระไปด้วย นี่สงฆ์ นี่พระพุทธเจ้าเป็นผู้แสดง นี่สังฆกรรม

สิ่งที่เป็นสังฆกรรม ความสะอาดบริสุทธิ์นี่สังฆกรรม แล้วสังฆกรรม แล้วถ้าเกิดมีส่วนร่วม มีสิ่งที่ไม่เป็น วิบัติ ๔ อุปัชฌาย์วิบัติ สีมวิบัติ อักษรวิบัติ อะไรอีก วิบัติ ลืมแล้ว

วิบัติ ๔ อุปัชฌาย์วิบัติ กรรมวาจาวิบัติ อักษรวิบัติ สีมวิบัติ วิบัติ ๔ วิบัติ ๔ การอุโบสถการบวชพระไง ถ้าวิบัติ ๔ ออกบวช บวชแล้วนี่ นะโมตัสสะ นะมอ นะโม นะมอ ออกมานะทำคลอดตัวเอง เวลาเราขานนาคนี้มันเป็น ถ้าบอกอุโบสถ เหมือนเราทำคลอด ถ้าทำคลอดเด็กออกมาแข็งแรง ทำคลอดเด็กออกมาแข็งแรงนี้เด็กจะโตอุดมสมบูรณ์ ถ้าทำคลอดเด็กออกมาพิการ เราทำคลอดตัวเอง อักษรวิบัติ วิบัติ ๔ วิบัติ ๔ มันเป็นการบวชนั้นเป็นความวิบัติ พอวิบัติแล้วมานั่งภาวนานี้มันจะสะดวกมันจะง่ายหรือมันจะยากล่ะ

สังฆกรรมนี้ถ้าศึกษาเข้าไป แล้วพอสังฆกรรมนี้เพื่อความสะอาดบริสุทธิ์ เพื่อพระแท้ ถ้าพระแท้เริ่มต้นมาตรงเห็นไหม เวลาภาวนาไปนี่ แล้วถ้าคนไม่เคยภาวนาจะไม่รู้เรื่องอย่างนี้หรอก

เราอยู่ในวงของภาวนานะ มีพระองค์หนึ่ง เพื่อนกัน อดอาหารทีหนึ่ง ๒๐-๓๐ วันนะ นั่งภาวนาไปนี่ พอจิตมันเริ่ม มันจะลงปั๊บ เดี๋ยวก่อน จิตจะเริ่มลง เดี๋ยวก่อน เอ.. ก็ปลงอาบัติ ก็ทำทุกอย่างให้ดีหมด ทุกอย่างดีหมด ไม่ได้ พอไม่ได้นี่พอคุยกันในหมู่คณะ ทำทัฬหีกรรมบวชช้ำ บวชช้ำเพราะติดกับอุปัชฌาย์นั้นมา พอบวชช้ำเข้าไปนะ ทำทัฬหีกรรมบวชช้ำ พอบวชช้ำขึ้นไปนี่ พอไปนั่งภาวนา ดีขึ้น ดีขึ้น

แต่เดิมนะ เวลากรรมมันให้ผลนี้ถ้าคนเราไม่ปฏิบัตินะ ไม่ปฏิบัติ มันจะไม่รู้คุณค่าของธรรมวินัย ไม่รู้เรื่องของศีลของธรรม ถ้าคนจะปฏิบัตินี้ ศีลธรรม ศีล สมาธิ

ปัญหานี้ คือนี่สำคัญมากเลย ถ้าสมาธิมันลงมันก็เป็นสัมมาสมาธิ มันควบคุม มันควบคุมกันเอง มันเป็นเรื่องที่ว่ามันตรวจสอบกันเอง มันเป็นเรื่องที่ส่งต่อกัน

ถ้าศีลดีสมาธิก็จะดี ถ้าสมาธิเป็นสัมมาสมาธิ มันจะเกิดปัญญา ถ้าสมาธิที่มันไม่ดีสมาธิที่มันไม่ถูกต้อง ปัญญาไม่เกิดหรอก ถ้าสมาธิเกิดปัญญาได้เอง ฤทธิชีไพรเป็นสมาธิอาหารคาบสเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว

อาหารคาบสนี้เข้าสมาบัติ ๘ เจ้าชายสิทธัตถะจะเป็นพระอรหันต์ไปแล้ว เจ้าชายสิทธัตถะไปเปรียบกับใครมา สมาธิเป็นปัญญาไปไม่ได้ แล้วสมาธิอย่างนั้นมันเป็นฌานสมาบัติ เป็นฌานสมาบัติไม่ใช่สัมมาสมาธิ ฌานสมาบัตินี้เป็นพลังงานที่มีกำลังส่งออกมันมีการขับเคลื่อน

ถ้าสัมมาสมาธินี้เป็นสมาธิที่สะอาดบริสุทธิ์ สัมมาสมาธินี้มันเป็นสมาธิที่เหมือนกับเรานี้คนแข็งแรงทำอะไรก็ได้ พอทำอะไรก็ได้มันจะย้อนกลับมา ถ้าย้อนกลับมา ทำอะไรเป็นประโยชน์ขึ้นมา ทำประโยชน์ขึ้นมาคือถ้ามันย้อนกลับมาย้อนกลับมาให้เห็นกาย เวทนา จิต ธรรมนี้มันจะวิปัสสนาขึ้นมา

นี่ถ้าเป็นสัมมาสมาธิ สิ่งนี้จะเป็นประโยชน์แก่การประพฤติปฏิบัติตนะ นี่ถ้าเริ่มต้นมานี้ครูบาอาจารย์เราถึง สิ่งที่เป็นกรรมวินัยนี้มันถึงถนอมรักษาแล้วมันจะเป็นไป เพราะอะไรรู้ไหม? เพราะศาสนาพุทธนี้ธรรมะ ธรรม ผู้ที่บรรลุดุจรรวมใจเข้าถึงธรรมคือสุดยอดของศาสนา คือสุดยอดปรารถนาของสัตว์โลก

แต่ในปัจจุบันนี้ภิกษุนี้มีความรู้มากนะ ถ้ามีความขัดแย้งนะมันจะฟ้อง UN พอไปฟ้อง UN นี้ UN นี้หัวดำๆ เราเห็นเวลามันให้สัมภาษณ์กันนะ จะไปฟ้อง UN สิทธิมนุษยชนนะ โอ๊ย พวกนี้มันจะบ้าแล้ว

ทำไมเอ็งต้องบวช? เอ็งบวชมาทำไม? เอ็งบวชมาแล้วนี่เอ็งยอมรับพระพุทธเจ้าไหม? ถ้าเอ็งยอมรับพระพุทธเจ้าแล้วเอ็งทำไมไม่เชื่อฟังกรรมวินัย ถ้าเอ็งเชื่อกรรมวินัยนี้เอ็งไปฟ้องคฤหัสถ์ คฤหัสถ์จะมีประโยชน์อะไร? ใครจะมีปัญญาเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในโลกนี้ไม่มีใครมีปัญญาเท่ากับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้ว

แล้วองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านี้วางธรรมและวินัยไว้แล้วนี่ แล้วเอ็งก็พอใจ เอ็งก็ปรารถนา แล้วเอ็งมาบวชในกรรมวินัยนี้ แล้วมีปัญหาขึ้นมาจะไปฟ้อง UN

คิดแบบโลกๆ คิดแบบวิทยาศาสตร์ น่าเศร้า เราเห็นคิดอย่างนั้นแล้วน่าเศร้า
 อย่างเช่นเราหรืออย่างเช่นครูบาอาจารย์นี้ บางอย่างมันเป็นเรื่องสุดวิสัย เรื่องของกรรมนี้
 เป็นเรื่องสุดวิสัย สุดวิสัยหมายถึงว่าเราทำไม่ได้ มีเหตุการณ์ขัดแย้งนี้ถ้าเป็นสิ่งที่ลงกัน
 สิ่งที่เป็นสายบุญสายกรรม

หลวงตาท่านพูดเลยสายบุญสายกรรม นี้เพราะมีสายบุญสายกรรมมา เวลาที่ท่าน
 พูดอะไรนี้ภิกษุสงฆ์ถึงเชื่อถือ

๑.เชื่อถือการประพฤติปฏิบัติของท่าน

๒.เชื่อถือคุณธรรมของท่าน

๑.เชื่อถือในความสะอาดบริสุทธิ์ของท่าน นี้ท่านพูดอะไรมาคนเขาก็เชื่อถือ

ฉะนั้นมีปัญหาถ้าเวลาท่านตัดสินใจแล้วพวกเราจะฟัง เราจะยอมรับกัน ทีนี้ถ้าพูด
 ถึงมันไม่ยอมรับกันนี้ คือว่าใจมันไม่ลงไม่ยอมรับกัน แล้วเราจะไปตัดสินใจอะไร? แล้วใน
 กรรมฐานเรา คุณธรรมที่หลวงปู่ฝั้นยังอยู่ มันมีอยู่ทางนครพนม นครพนมในวัดหนึ่งมี
 ปัญหาขึ้นมา แล้วมีปัญหาขึ้นมา ประชุมสงฆ์ขึ้นมา ให้หลวงปู่ฝั้นไปแก้ไข

หลวงปู่ฝั้นท่านฉลาดนะ ท่านก็แบบ ท่านวิเวกไป ไปถึงก็ไปเป็นอาคันตุกะวัด
 นั้นก่อน ไปเป็นอาคันตุกะวัดนั้นก็ไปดูใจ ความเป็นเกิดเพราะอะไร? เหตุมันเกิดเพราะว่า
 แม่ซึ่งหลงตัวเองว่าเป็นพระอรหันต์ แล้วพระก็ไปเชื่อแม่ซึ่งนั้น ไปกราบไหว้แม่ซึ่งนั้น

ทีนี้แล้วหลวงปู่ฝั้นไปถึงก็ไปดูก่อน ไปดูถือสิทธิ์แล้วนะ ให้แม่ซึ่งนั้นออกจากวัด
 ไป แล้วปรับอาบัติพระ แล้วทำให้มันกลับขึ้นมาใหม่ คุณ คุณนอมรักยากัน ถ้ามีความ
 ขัดแย้งมีเป็นปัญหา นี้อยู่ในประวัติหลวงปู่ฝั้นก็มี อจาโรวาทของหลวงปู่ฝั้นนี้มี

ทีนี้ เราอยู่ในสังคมสงฆ์ เรื่องอย่างนี้ที่มันเกิดขึ้นมานี้เราศึกษา ศึกษามาเป็นคต
 ศึกษาเป็นนี้ ถ้าเรามีวาสนาบารมีที่จะวินิจฉัย หรือแก้ไขสิ่งที่เกิดขึ้นในสังคม มันก็เป็น
 ประโยชน์ ก็ทำ แต่ถ้าเราจะวินิจฉัยเขาเนี่ย เขาไม่เชื่อเรา แล้วไปพูดนั้น เขาจะถูกเหยียด
 หยามนะ เขาจะถูกเหยียดหยามด้วย

“ไอ้พระโง่ๆ อย่างนี้จะมาสอนกู” แล้วเราจะไปสอนเขาทำไมล่ะ? นี่มันอยู่ที่สังคมสงฆ์ นี่พูดอย่างนี้แล้วจะบอกว่า ทำไม? นี่ถ้าบอกว่า มันเป็นอย่างนี้ทำไมไม่แก้ไข มันเป็นอย่างนี้ทำไมไม่แก้ไข

มันแก้ไขนี่มันเป็นสายบุญสายกรรม มันเป็นผลบุญผลกรรม คุณิ สมัยพุทธกาล ที่ว่าพอพระพุทธเจ้าจะปรินิพพาน พระพุทธเจ้ายังไม่นิพพานเลย แล้วมันมีภิกษุวัชชี นี้เวลาถึงเวลาเขาบิณฑบาตเขาเอาสตางค์ไป เอาสตางค์หมดเลย แล้วก็ใส่สตางค์ อู๋หุ ใส่สตางค์พระก็ชมว่า โอ๊ย คนนี้ได้บุญมาก บุญมาก ทุกคนก็ใส่สตางค์หมด ทีนี้ภิกษุรูปหนึ่งมา พอไปบิณฑบาตเขาจะใส่สตางค์ ไม่ให้ใส่

“ใส่ไม่ได้”

“อ้าว ทำไมใส่ไม่ได้ล่ะ นี่ใส่อยู่ทุกวันไง พระ ใส่อยู่ทุกวัน”

“ใส่ไม่ได้ ใส่ไม่ได้หรอก เพราะภิกษุนี้รับเงินรับทองไม่ได้ วัตถุประสงค์นี้ ภิกษุเป็นอภิปาจิตตีย์ อ้าว แล้วเอาใส่มาได้ยังไง?”

พอบอกใส่ไม่ได้ปั๊บ พวกโยมเขารู้ขึ้นมา รู้เขาก็โงะขึ้นมา โงะขึ้นมาพระก็จะไม่ได้ลาภ พระเลยประชุมสงฆ์ ประชุมสงฆ์ว่าบังคับให้พระองค์นี้ต้องรับสตางค์ อ้าว พระองค์นี้ก็รับ รับต่อหน้า รับต่อหน้าเขา รับเสร็จแล้วก็หนีจากนั้นไป ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

บอกภิกษุแคว้นวัชชีนั้นเขาทำอย่างนั้น พระพุทธเจ้าสั่งพระให้มาจัดการเลย นี่ถ้ามัน เพราะภิกษุของกันนั้นทำไปพูดแล้วเขาไม่ฟัง เพราะองค์เดียว แต่สังคมมันเป็นอย่างนั้นไปหมดแล้ว พอไปหมดแล้วนี่กลับมาฟ้องพระพุทธเจ้านะ พระพุทธเจ้า นี่เขาบอกเลยนะเวลาเทศนาว่าการก็จะมีเงินมีทอง แล้วเอาเงินเอาทองนี้พระมาแบ่งกัน

ภิกษุห้ามรับเงินและทอง เริ่มต้นพระพุทธเจ้าไม่ให้ทำเลย เพราะให้พระนี่ต่อสู้กับกิเลส ไม่ให้พระนี่เข้ามาอยู่กับเรื่องผลประโยชน์ ถ้าไปอยู่กับผลประโยชน์นะจิตมันจะออกนอกหมด สุดท้ายแล้วนี่ จิตตกอุบติ มันมีคนมาบวชแล้วนี่ คนมาบวชแล้วนี่ทุกคนเป็นลูกคหบดีนี่มันรูดงก์มันทุบทุบมันยาก แล้วนี่เขามีศรัทธา พอเขามีศรัทธาที่เขาบอกว่า คนที่มาบวชนี่ลูกคหบดีก็มี ฉะนั้นข้าพเจ้าจะขอถวาย ตอนนั้นมันมีรถต่างเมือง มีรถม้า จะดีตัวให้ส่งให้เดินทางไป บอกว่าจะให้เงินนี้ไปเพื่อเดินทาง

พระพุทธเจ้าบอก “ไม่ได้” แต่ถ้าภิกษุเขาอย่างนั้นเพื่อประโยชน์ในการเดินทาง เพื่อประโยชน์ในการเดินทาง

“ให้ยินดีในสิ่งที่เกิดขึ้นจากเงินและทอง แต่ห้ามยินดีในตัวเงินและตัวทอง”

ถ้าเราไม่ยินดีในเงินและทองนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นก็เอาเงินนี้ไปซื้อ พอซื้อขึ้นมาถ้าเรา รังเกียจเงินและทองนี้ สิ่งที่เกิดขึ้นจากเงินและทอง เราก็รังเกียจอีก เราก็ฉันทไม่ได้ เราทำ ไม่ได้ ให้ยินดีในสิ่งที่เกิดขึ้นจากเงินและทอง แต่ห้ามยินดีในตัวเงินและตัวทอง

สิ่งที่เกิดขึ้นจากเงินจากทอง ที่โยมเขาอุปัฏฐาก เขาหาสิ่งใดๆ มาได้ สิ่งนี้เกิดขึ้น จากเงินและทอง ฉะนั้นมันก็เลยเอาสิ่งนี้ถือปฏิบัติกันมา ทีแรกไม่ให้ยุ่ง ไม่ให้ยุ่งเลยนะ ไม่ให้ยุ่งเพราะอะไร? ภิกษุบวชมาเพื่อนิพพาน เพื่อพ้นจากกิเลสทั้งหมด ทีนี้เพียงแค่เอา ตัวรอดไหวหรือไม่ไหว เดียวนี้ทุกคนบอกว่าโลกเจริญนี้ เป็นไปไม่ได้ทุกอย่าง เป็นไป ไม่ได้ แต่ ปรียติเป็นไปไม่ได้ เพราะมันมีการศึกษา เพราะใช้ชีวิตในเมือง ชีวิตในเมือง เป็นสภาวะแบบนั้น ชีวิตในเมืองจะเดินเอาหรือ

แต่ของเรา พวกเรานี้มัน ประสาเรานะก็ยังทำอยู่ แต่จะบอกอย่างนั้นละ สังคมทุก สังคมมีคนดีและคนชั่ว ไม่ใช่ว่าพระกรรมฐาน พระปฏิบัติจะดีไปหมด พระกรรมฐานดีก็ มี ที่หมกเม็ดกันก็มี จะบอกว่าถ้ายึดถือกรรมฐานแล้วจะดีไปหมดมันก็ไม่ใช่ แล้วความ สะอาดบริสุทธิ์ไม่มีใครทำให้ใครได้ ผู้ทำนี่รู้เอง ความสะอาดบริสุทธิ์พระพุทธเจ้าทำให้ ไม่ได้ ทุกอย่างทำให้ไม่ได้ ไม่ได้

พระพุทธเจ้าแก้พยากรณ์ พยากรณ์ว่าคนนั้นสะอาดหรือไม่สะอาด แต่ แต่ พระพุทธเจ้าทำความสะอาดให้คนอื่นไม่ได้ ทำให้คนอื่นสะอาดทุกคนเป็นไปไม่ได้ แล้ว เราก็จะไปประกันความสะอาดของเขาไม่ได้ เพียงแต่การกระทำของเขามันจะฟ้องเขาเอง ว่าเขาสะอาดหรือไม่สะอาด

ถาม : ปฏิปทาของพระในปัจจุบันกับสมัยหลวงปู่มั่น นี้จิตรู้

เราจะขอนิดหนึ่งนะ ขออีกหน่อย อันนี้ จะตอบอันนี้หน่อย เขาเขียนมาตั้งแต่เมื่อวาน อันนี้ตอบมันจะเป็นประโยชน์

ถาม : ๑. สำหรับผู้ที่เริ่มปฏิบัติธรรม ทำอย่างไรจิตถึงจะดับอวิชชาได้คะ ควรเริ่มต้นอย่างไร ขอความเมตตาจากหลวงพ่อด้ายคะ

๒. ในปฏิจกสมุปบาท อวิชชา ปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารา ปจฺจยา วิญญฺณํ เป็นนามรูปของมัน

หลวงพ่อด้าย : นี่ดับอวิชชา การดับอวิชชาที่เราคิดกันว่าจะดับอวิชชา มันไม่ได้ดับที่อวิชชาหรอก มันดับที่ลูกหลานอวิชชา นี่ที่เราบอก มารมันมีพ่อของมาร นี่พูดอย่างนี้นะ ทางปริยัติเขาฟังแล้วเขา งง อวิชชาคืออวิชชาไง แต่ทางภาคปฏิบัตินี้ เรือนยอดของอวิชชา นางคันทหา นางอรดี คือลูกของอวิชชา แล้วเรือนยอดของมันคือพญามาร ก็คือตัวอวิชชาคือปู่ของมัน

นี่นางคันทหา นางอรดีนี่เหมือนกับพ่อของอวิชชา แล้วนี่ความเห็นผิดระหว่างกายกับจิตนี่มันเป็นหลานของอวิชชา สักกายทิฏฐินี่มันเป็นหลานของอวิชชานะ คำว่าอวิชชา นี่ถ้าเราจะไปแก้อวิชชา ไปดับอวิชชาเลยนี่มันไม่เห็นตัวมันหรอก ไม่เห็นตัวมันหรอก แต่เห็นกิเลส กิเลสกับอวิชชามันคนละอัน กิเลสนี่มันเป็นความเข้าใจผิด

กิเลสมันเป็นความรู้สึก มันเป็นความเข้าใจผิดว่าไอ้ันนี่ก็เป็นเรา ทุกอย่างก็เป็นเรา เวลาศึกษาธรรมแล้วนี่ กายไม่ใช่เรา เราไม่ใช่กาย คนเราเกิดแล้วก็ต้องตาย ไอ้ันนี่มันพูดที่ปาก มันพูดที่ความคิด มันไม่ได้พูดที่ใจ

กิเลสมันอยู่ที่จิตใต้สำนึก เราพูดด้วยความเห็นของเรา แต่จิตใต้สำนึกคือตัวใจนี่ มันค้ำ เวลาอวิชชา นี่ เวลาเราแก้กิเลสนี้มันไปแก้ที่จิตใต้สำนึก จิตใต้สำนึกตัวจิตมันคลาย ตัวจิตมันปล่อย ตัวจิตนี้มันปล่อยตัวกิเลส พอจิตมันปล่อยกิเลสขึ้นมา มันถึงไม่มีสัลลพตปรามาสไง มันปล่อยที่จิต ถ้ามันปล่อยที่จิตแล้วบอกว่าทำอย่างไรจะไปดับอวิชชา ถ้าการจะดับอวิชชา มันจะไปดับอวิชชา นี่มันคิดไปประสาโลกๆ นะ เราฟังอยู่

มีสำนักปฏิบัติอันหนึ่ง เขาจะบอกเลยนะบอกว่าสร้างนิมิตขึ้นมา แล้วก็ทำลายมัน พอทำลายมันก็ทำลายด้วยวิทยาศาสตร์ไง ทำลายด้วยระเบิด ทำลายด้วยการทำลายมัน มันเป็นไปไม่ได้หรอก มันต้องทำลายด้วยมรรค มรรคญาณนี่มันเกิดขึ้นมาจากอะไร? มันเกิดขึ้นมาจากศีล สมาธิ ปัญญา

แล้วศีล สมาธิ ปัญญามันทำลายนี้มันทำลายโดยธรรม มันทำลายโดยธรรม ทำลายโดยสังขารมนี้ทำลายโดยสังขารมนี้เราจะคาดหมายการทำลายนั้นไม่ได้ เราจะคาดหมายว่าการทำลายมันจะเป็นออกมาในรูปแบบใดไม่ได้ เพราะการคาดหมายนี้เป็น ตัณหา

การคาดหมายฟังสิ ตัณหา วิภวตัณหา ตัณหาคือความอยากได้ วิภวตัณหาคือการ ผลักไส แล้วเวลามันเกิดขึ้นมานี้เรากดหมายขึ้นมาให้มันเป็น มันก็เป็นตัณหา แล้ว ตัณหามันจะไปแก้กิเลสได้อย่างไรล่ะ? เพราะตัวมันเป็นกิเลส แต่คราวนี้ ที่ประพฤติ ปฏิบัตินี้ จะอธิบายคำว่า แล้วจะไปดับอวิชชาอย่างไร การจะไปดับอวิชชาที่มึงดับ ไม่ได้หรอก มึงไม่เห็นตัวอวิชชา ไม่เห็น

การรวมใหญ่นะ เวลาจิตรวมใหญ่นี้ รวมใหญ่จิตเดิมแท้ที่ส่องใส ส่องใสนี้ การ รวมใหญ่โดยสมาธินี้จิตมันส่องใส คือมันว่างหมด กับเห็นความส่องใส ดูเวลาที่หลวงตา ท่านเทศน์ เวลาเข้าไปนี้ นี่ผ่านกามราคะเข้าไปนี้ มันว่างหมด จิตเดิมแท้ที่ส่องใส มันมอง ทะลุไปหมดทุกๆ อย่างเลย จิตเดิมแท้ที่ส่องใส นี้ถือว่าเป็นนิพพานนะ อู๋ จิตเรามันทำไม มันมหัศจรรย์ขนาดนี้

นี่ ตัวอวิชชา เพราะอะไร? เพราะพอธรรมมันเกิด ธรรมมันเกิดท่านบอกว่า นี่ ธรรมกล้วหลง ท่านพูดนะว่าธรรมนี้กล้วหลงถึงบอกว่า ความส่องใส สิ่งที่ส่องใสก็ดี สิ่ง ที่เศร้าหมองก็ดี มันเกิดมาจากจุดและต่อม มันมีที่เกิด ที่เกิดคือตัวภพ ตัวภพคือตัวอวิชชา การเห็นอวิชชามันต้องทำลายตั้งแต่ต้นจนถึงเห็นเป็นอวิชชา แล้วเห็นอวิชชาจะเห็น อย่างไร? พอจิตนี้ส่องใส งงอีก พองก็เข้าไปจับตัวอวิชชาไม่ได้ มันก็ออกมาจากตัว อวิชชา พอออกมามันก็หมุนไป หมุนไปเรื่อยๆ หมุนไปเรื่อยๆ

ท่านบอกว่าถ้าหลวงปู่มันอยู่นะ ท่านจะไม่เสียเวลา ๘ เดือนเลย เพราะหลวงปู่มัน มันผ่านมาแล้วมันจะรู้ ที่ไหนเป็นพ่อ ที่ไหนเป็นจุดศูนย์กลางของมันก็ต้องเข้าไป ทำลายที่นั่น แต่เพราะเราเข้าไปไม่ถึง เพราะตัวมัน มันป้องกันตัวมันเอง มันให้ออกมา ข้างนอก ให้ออกมาข้างนอกมันก็ส่งออก ส่งออกไปเรื่อยๆ จนทำไปเรื่อยๆ ตรวจสอบ ไปเรื่อยๆ ละเอียดเข้าไปเรื่อยๆ จนถึงที่สุดนะไปพลิกคว่ำกันที่จุดและต่อมนั้น จุดและ ต่อมนั้นเป็นอวิชชา เราจะเห็นจุดและต่อมเข้าไปนี้ จุดและต่อมมันเป็นพ่อ มันก็มีลูก มัน

ก็มีลูกมีหลานมีเหลนมา มีหลานมีเหลนขึ้นมาอีกไอนี้ ก็ความเข้าใจผิด สักกายทิฐิ ความเข้าใจผิด

นี่ไง ง่ายๆ ความเข้าใจผิดว่ากายนี้ไม่ใช่เรา เราก็ศึกษากันนี้ ภูเข้าใจถูกแล้ว กายไม่ใช่กู แล้วเป็นพระโศคบันหรือยัง? เป็นใหม่ละ? ไม่เป็นเลย นี่ไงปรีติใจ มันไม่ใช่ปฏิบัติ มันไม่ใช่เกิดจากการกระทำ มันไม่ใช่เกิดมาจากการตรวจสอบของใจ ใจไม่ได้ตรวจสอบกันเอง ใจไปตรวจสอบอารมณ์ความรู้สึกกับธรรมของพระพุทธเจ้า แต่ใจไม่มีมรรคญาณเป็นกับใจเข้ามา เข้ามาทำลายตัวมันเอง ถ้าใจมันมีความเข้าใจมันจะทำลายตัวมันเอง มันต้องตัวมันเองก่อน

เราถึงบอกว่า จิตเห็นจิต ถ้าจิตเห็นจิตนี้มันต้องรู้จักจิตก่อน ตอนนี่ดูจิตกัน ดูจิต ดูจิต มันไม่รู้จักตัวมันเองไปคูใคร ไม่รู้จักตัวมันเองใจ ถ้ามันคูไปเรื่อยๆ จิตมันรู้จักจิต คือรู้จักเราก่อน จิตคือสมาธิ แล้วสมาธิเห็น จิตเห็นอาการของจิต ถ้าจิตมันไม่เป็นตัวมันเองก่อน มันเอาอะไรไปคูเขา

ถ้าไม่มีสมาธิมันจะไปคูเขา มันก็คู่สัญญาอารมณ์ใจ สัญญาอารมณ์คู่สัญญาอารมณ์ พอสัญญาอารมณ์มันก็สร้างสัญญาขึ้นมาใหม่ ว่าง รู้ สงสัยนำคูเลย ว่างรู้ หลวงพ่อไซ้ใหม่ หลวงพ่อไซ้ใหม่ ถ้ามียังถามกูนี้ไม่ใช่ทั้งนั้น ถ้าไซ้มีรูก่อนแล้ว มันรูเองเห็นเองใจ มันจะเป็นความจริงเลย

นี่ถึงบอกว่าทำอะไรมันถึงจะดับอวิชชา นี่ๆ ความคิดของเรา ทุกคนอยากจะทำลายอวิชชา เราเคยเข้าใจผิดอย่างนี้มา เอมามาขายบ่อยมาก ตอนบวชใหม่ๆ ก็มีความคิดเราบวชใหม่ๆ ก็เหมือนกับโยมนี่ การปฏิบัติก็มาจากปุถุชนนี่ เราบวชมาก็เหมือนโยมนั่นละ เหมือนโยมก็อยากได้อะไรดีทั้งนั้น แล้วก็คนนอนผ่อนอาหาร ผู้กันเต็มทีเลยนะ

พอจิตมันสงบเข้ามา สงบเข้ามาณะอวิชชาดับ อวิชชาดับทำไมไม่เป็นพระอรหันต์ ตัวเองก็รู้ว่าไม่ได้เป็นพระอรหันต์ แต่ด้วยกิเลสมันอยากได้ ไปถามพระองค์นั่นนะ อวิชชาดับแล้วทำไมไม่เป็นพระอรหันต์ อวิชชาดับแล้ว ไปถามองค์นี้ก็ ตอบไม่ได้หรอก ภาวนาไม่เป็นก็ตอบไม่ได้นะ ไปถามองค์ไหนนะ ถามมันว่าไปไหนมา มันบอก ๓ วา ๒ ศอก ยิ่ง งง เข้าไปใหญ่เลย

ชุดลงไปนี่ทุกข์มาก เพราะจิตมันเร่งเร้าของมัน มันอยากได้อะไรดี แล้วมันก็ทำไม่ได้ อย่างมัน โอ๊ย ทุกข์มากนะ ทุกข์นำคุณเลยนี่ เวลาปฏิบัติใครจะรู้ว่าทุกข์ขนาดไหน จนไปถึงอีสาน ไปเที่ยวอีสาน ไปถึงอาจารย์จวน พอฟังท่านเทศน์นะ “อวิชชาอย่างหยาบสงบตัวลง”

ฟังว่าคำว่าอวิชชาอย่างหยาบ อวิชชาอย่างหยาบคือความเข้าใจผิดหยาบๆ มันสงบตัวลง มันก็เป็นสมาธิ ทีนี้พออวิชชาอย่างหยาบสงบตัวลง เราก็เข้าใจว่าอวิชชามันตาย พอเข้าใจว่าอวิชชามันตายกิเลสมันก็หลอก หลอกว่าถ้าอวิชชาดับต้องเป็นพระอรหันต์

ท่านบอกว่า “อวิชชาอย่างหยาบสงบตัวลง อวิชชาอย่างกลางในหัวใจของท่านยังมีอีกมหาศาลเลย แล้วอวิชชาอย่างละเอียดนะที่มันซุกซ่อนอยู่ในหัวใจของท่าน อีกเยอะแยะเลย”

แหม มันที่มหัวใจนี่มันซึ่งมาก มันพุดในใจนะ ไซ่ครับ ไซ่ครับ ไซ่ครับ มันไม่มีใครมาตอบอย่างนี้เลย ไม่มีใครเคยเอาเราอยู่นะ พอไปเจอหลวงปู่จวน

“อวิชชาอย่างหยาบมันสงบตัวลง อวิชชาอย่างกลางในหัวใจท่านอีกเยอะแยะนะ อวิชชาอย่างละเอียดในหัวใจท่านมันยังมีอีกมหาศาลเลย”

เถียงไม่ขึ้น นักปฏิบัติ ถ้าครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงนี่ท่านรู้หมด แล้วท่านพูดคำเดียว นักปฏิบัตินี้ขอให้พูดคำเดียว อย่าพูดเยิ่นเย้อ อย่าอธิบายเป็นคั่งเป็นแคว เบื่อมาก พูดคำเดียวว่าผิดหรือถูก แล้วบอกมาว่าผิดเพราะอะไร? ถูกก็ถูกเพราะอะไร? ไม่อย่างนั้นคนนั้นไม่เป็น เป็นงานกระเบื้อง ไม่ใช่อาจารย์ของเรา

ถ้าอาจารย์ของเราะมันต้องฟังงเลย ผิดอย่างนี้ ถูกอย่างนี้ แล้วไม่เสียเวลา ถูกผิดตามชัดเจนมาก ครูบาอาจารย์ที่เป็นจริงตอบอย่างนี้เลย แล้วพอท่านตอบเสร็จปั๊บนี้สิ่งที่เราเรวอนอยู่นี้มันย้อนกลับหมด พอย้อนกลับมาก็กลับมาเป็นปัญญาอบรมสมาธิ

แล้วพอไปเห็นจิต เจอจิตเห็นจิตนี้ เราปฏิบัติทางจิตมา พอจิตมันสงบไป พอจิตสงบมันสงบบ่อยครั้งเข้า บ่อยครั้งเข้า จิตสงบก็ งง อีก อ้าว ไหนว่าจิตเป็นนามธรรมที่ไม่มีมีง นามธรรมไม่มีแล้วนี่มันอะไรล่ะ? นี่มันอะไร?

มันเห็นชัดๆ นะ นี่ เรานี้โง่มาก่อนนะ เราก็เป็นแบบโง่ๆนี่ ทำอะไรพอไปเห็นจริง เข้ากลับ งง เห็นของจริงก็นึกว่าของปลอม เวลาอยู่กับของปลอมก็นึกว่าของจริงนะ อวิชาดับแล้วมันต้องเป็นพระอรหันต์นะ ของปลอมๆ มันก็ว่าจริง พอไปจิต เจอจิตเข้าจริงๆ งงเข้าไปอีก อ้าว ก็เป็นนามธรรม แล้วนี่อะไร? อยู่ต่อหน้ามันอะไร? ก็จิตใจ ก็จิตใจ นี่ไงที่ว่าพอปฏิบัติไปแล้วนี่พอมารู้ มาอ่านพระไตรปิฎกไป

นี่หลานพระสารีบุตรที่ไปต่อว่าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่เขาภิรมย์ไป

“ไม่พอใจอะไรต่างๆ ไม่พอใจหมดเลย”

พระพุทธเจ้าบอก

“ถ้าไม่พอใจสิ่งต่างๆ เธอต้องไม่พอใจอารมณ์ความรู้สึกของเธอด้วย เพราะอารมณ์ความรู้สึกของเธอก็เป็นวัตถุอันหนึ่ง”

จิตนี้เป็นวัตถุอันหนึ่ง พระสารีบุตรก็พูด พระพุทธเจ้าก็พูด อยู่ในพระไตรปิฎก มหาศาลเลย ว่าจิตนี้เป็นวัตถุอันหนึ่ง แต่ความรู้สึกของพวกเราทางวิทยาศาสตร์ จิตนี้เป็นนามธรรมที่ไม่มีจับต้องไม่ได้

แล้วเวลาเป็นสมาธิ เมื่อตอนบ่นที่พูด ว่านี่พอมันเป็นสมาธิขึ้นมา มันเป็นตัวเป็นตนที่มันจะเห็นมันชัด นั่นแหละของจริง ของจริงมันเป็นอย่างนั้น สมาธิก็เป็นสมาธิ นั่น มันจะรู้ว่าสมาธิของมัน มันจะเห็นสมาธิของมัน นั่นของจริงนะ ใ้ที่ว่า ว่างๆ

“หลวงพ่อกับนี้ ว่างๆ มานาน ทำอะไรไม่ได้เลย”

มันมิฉาสมาธิ มันสมาธิหลอก สมาธิของกิเลสไม่ใช่สมาธิของธรรม สมาธิของกิเลสใจ กิเลสมันสร้างความว่างไว้ นี่เป็นอย่างนี้ ว่างๆ นี่เป็นสมาธินะ กิเลสมันสร้างไว้ นะ เราก็เชื่อ เออใช่ สมาธิเป็นอย่างนี้ แล้วเป็นสมาธิมา ๓๐ ปี ๔๐ ปีนะ ทำอะไรไม่ได้หรอก เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมันเป็นสมาธิของกิเลสไม่ใช่ของเรา ของกิเลสมันสร้างให้ มันหลอกให้ว่าเป็นความว่าง แล้วเวลาอยู่เราก็อยู่กับมัน แล้วเป็นของมันไม่ใช่ของเรา เอ็งจะเอาไปทำอะไร?

แต่ถ้าเป็นสมาธิของเรา นะ สติพร้อม ทุกอย่างพร้อม จับต้องได้พร้อม แล้วถ้ามีสติ มีอำนาจวาสนาย้อนออกนะ วิปัสสนาเกิด วิปัสสนาเกิดทำไปเลย โอ้โฮ นี่ๆ จิตเห็น

อาการของจิต ตอนที่ว่าคูจิต คูจิตกัน ปฏิเสธตัวเองก่อน ปฏิเสธจิต แล้วก็คูจิต ปฏิเสธตัวเองแล้วจะได้อะไร?

ปฏิเสธตัวเอง ปฏิเสธรากฐานแล้วมันจะได้อะไร? ไม่มีเจ้าของมันก็เป็นของสาธารณะ มันเป็นของ นี่ใจธรรมะเป็นธรรมชาติ ธรรมะเป็นธรรมชาติ กิเลสก็เป็นธรรมชาติ การเกิดและการตายก็เป็นธรรมชาติ แต่ถ้าเป็นธรรมะของเราละ ไม่ใช่

ธรรมะไม่เป็นธรรมชาติ ธรรมะรู้จักของธรรมชาติ แล้วปล่อยวางธรรมชาติไว้ตามความเป็นจริง ใจรู้เข้าใจธรรมชาติหมดเลย แล้วธรรมชาติอยู่เหนือใจไม่ได้ ใจอยู่เหนือธรรมชาติ

“ธรรมะเหนือธรรมชาติ”

เพราะธรรมชาติคือแปรปรวน ธรรมชาติคือสิ่งที่เป็นสสารที่ยังแปรปรวนตลอดเวลา แล้วนิพพานมันแปรปรวนได้อย่างไร? นิพพานมันแปรปรวนได้อย่างไร?

ธรรมเหนือโลกนี้ เอโกธัมโม ธรรมหนึ่งเดียว หนึ่งไม่มีสอง

ธรรมชาติหนึ่งเดียวไม่มีสองมีไหม?

แต่ก็พูดกันอย่างนั้นนะ ก็พูดกันไป แต่เราไม่เชื่อแล้วเราไม่ฟัง ธรรมะ ธรรมะเหนือธรรมชาติ ธรรมะเข้าไปสภาวะธรรม เข้าใจธรรมะแล้วมันปล่อยวางธรรมะไว้ตามความเป็นจริง แล้วจิตนี้มันกลั่นออกมาจากอริยสัจ จิตนี้มันกลั่นออกมาจากอริยสัจ กลั่นออกมาจากอริยสัจ มันเป็นอิสระของมัน ถ้าจิตมันกลั่นออกมาจากอริยสัจ เป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคา เป็นอนาคา แล้วถ้ายังมีจิตอยู่จิตเป็นภพ ถึงที่สุดแล้วพอมันทำลายหมดแล้วทำลายตัวจิตทำลายทุกๆ อย่างหมด ว่า จิตเดิมแท้มีสองใส จิตเดิมแท้มี ๑ หู มหัทศรรย์

พอทำลาย ๒! ความส่องใสความที่ว่าเป็นจีควายหมด สิ่งที่เป็นความมหัทศรรย์ มหัทศรรย์มันมหัทศรรย์โลกใจ ถ้าจิตส่องใสนะ คุณคิดวงอาทิตย์มันใสกว่าเราอีก ถ้าส่องใสมันแสงสว่างที่นี้คุณถนนวนหนทางมันเปิดนี้สว่างกว่าเราอีก แล้วสว่างใครเป็นเจ้าของมัน ถ้าสว่างอย่างนี้ สว่างอย่างนี้มันก็เป็นอวิชชาอยู่ใจ พอมันทำลาย ๒! เหนือธรรมชาติ เหนือความสว่าง สว่างคู่กับส่องใส สว่างคู่กับมืด ส่องใสคู่กับเศร้าหมอง ทุก

อย่างคลุมเคลือ สุขคู่กับทุกข์ ไม่มีอะไรคงที่ ธรรมชาติไม่คงที่ ธรรมชาติแปรปรวนตลอด ไม่มี

แต่จิตที่พ้นไปแล้ว นี่ไงพ้นจากพญามารไง มารตามหาจนฝุ่นคลุ้งเลย มารค้นหา ไม่เจอหรอก ไม่เจอจิตดวงนี้ พ้นออกไป

นี่บอกว่าทำอะไรถึงจะดับอวิชชาได้?

ทุกคนคิดนะว่าจะฆ่ากิเลส ดับอวิชชาเพื่อจะชำระกิเลส แล้วไปทำกันโดยเอา กิเลสออกหน้า ไปทำกันโดยความคิดของตน ไม่ได้หรอก ความคิดของตนเป็นโลกีย์ ปัญญา โลกียะคือโลก โลกคือหมู่มสัตว์ โลกคือสัตว์โลก โลกคือสัตว์โลก โลกคือผู้ช้อง แล้ว จิตนี้เป็นสัตว์โลก สัตว์ที่ช้อง ช้องในวิญญูะ แล้วปัญญาเกิดจากความช้อง ปัญญาเกิดจาก วิญญูะ แล้วปัญญาจะแก้วิญญูะ เป็นไปไม่ได้

แต่ทำความเข้าใจเข้ามาจนจิตมันสงบ มันเหยียบย่ำสิ่งที่เป็นตัวตนของเรา จนออกไปจนเป็นอิสรภาพขึ้นมา แล้วมันออกไปวิปัสสนาขึ้นมา เป็นโลกุตตรปัญญา ไม่ใช่โลกีย์ปัญญา ไม่ใช่ปัญญามาจากโลก โลกุตตรปัญญาคือปัญญาที่จะออกจากโลก แต่ โลกีย์ปัญญา เจ้าของปัญญาคือสัตว์โลก คือผู้ช้อง แล้วใช้ปัญญา กับโลกุตตรปัญญาที่พ้น ออกจากโลก มันคนละปัญญา มันคนละชั้นคนละอันทั้งนั้น ถ้ามันเป็นอันเดียวกัน มัน ต้องเหมือนกัน

คูติ วิญญูณในขันธ ๕ กับวิญญูณในปฏิจสมุปบาทนี้อันเดียวกันไหม? รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญูณ วิญญูณในขันธ ๕ อวิชชา ปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารา ปจฺจ ยยา วิญญูณ วิญญูณในขันธ ๕ กับวิญญูณในปฏิจสมุปบาทนี้เหมือนกันไหม? เราไป ตามครูบาอาจารย์มาเยอะ ตอบไม่ได้ แต่เราไปถามอาจารย์จวน อาจารย์จวนเขกทีเดียว หงายท้องตั้งมาเลย “คนละอันเว้ย”

วิญญูณในขันธ ๕ คือวิญญูณรับรู้ วิญญูณอายตนะ วิญญูณนี้หู ตา จมูก ลิ้น กายน้ ถ้าไม่มีวิญญูณรับรู้ เราไปเห็นภาพนี่นะ เห็นภาพ แต่ใจมันไม่รับรู้มันอ่านภาพ นั้นไม่ออก แต่ถ้ามีวิญญูณรับรู้ นี่จิตมันมารู้ นี่เราจะ ฟังเสียงนี้ ถ้าคิดถึงบ้านฟังเสียง นี้ฟังไม่รู้เรื่อง นี่โสตวิญญูณ คือวิญญูณรับรู้ นี่วิญญูณในขันธ ๕

วิญญาณในปฏิจสมุปบาท อวิชชา ปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารา ปจฺจยา วิญญาณํ
 วิญญาณอันนี้ไม่ใช่วิญญาณในชั้น ๕ เขียนวิญญาณเหมือนกัน แต่คนละเรื่องกัน ฟ้ากับ
 ดินไม่เกี่ยวกันเลย วิญญาณในปฏิจสมุปบาทคือวิญญาณปฏิสนธิ คือวิญญาณที่เกิดตาย
 ฉะนั้นวิญญาณในชั้น ๕ สิ่งที่เราสร้างสมขึ้นมาเป็นชั้น ๕ เป็นสัญญา

สัญญานี้เราจำได้ในชาตินี้ สิ่งที่เราจำได้ในชาตินี้ ชาตินี้จำได้อย่างหลงๆ ลืมๆ
 เลย แต่ทำแล้วนี่ถ้าหลงๆ ลืมๆ นี้ กรรมทำแล้วต้องลืมสิ ปล้นเขามาแล้วจำไม่ได้ กูปล้น
 เขามาแล้วจำไม่ได้ทำ กูลืมแล้ว แล้วเราเปลี่ยนแปลงไม่ได้กรรมมันต้องให้ผลใช้ไหม จะ
 ลืมหรือไม่ลืมก็แล้วแต่ นี่คือนิยามในชาติปัจจุบัน

ที่นี้พอในชาติปัจจุบันตายนี้ พอเวลาตายขึ้นมา ถ้าชั้น ๕ มันตายตัวนะ คนนี้
 ไปเกิดต้องเกิดเป็นคนตลอด คนไปเกิดเป็นเทวดาได้อย่างไร? คนไปเกิดเป็นพรหมได้
 อย่างไร? คนไปเกิดเป็นพรหมเป็นชั้น ๑ อ้าว ชั้น ๑ ไม่มีชั้น ๕ แล้วสิ่งที่ทำมามันก็
 ไม่มีผลกับชั้น ๕ สิ มันไม่มีผลกับจิตดวงนั้นสิ มันมีผลสิ ใจชั้น ๕ นี้มันเป็นสามัญ
 สำนึก มันเป็นสิ่งที่เราเกิดเป็นมนุษย์ มนุษย์จะมีธาตุ ๔ ชั้น ๕ แต่ตัวจิตนี้ จิตที่ไม่เคย
 ตายนี้มันเกิดทุกภพทุกชาติ

สิ่งที่ทำมานี้ รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ สิ่งนี้มันเป็นสามัญสำนึกของ
 มนุษย์ที่สื่อสารกัน เวลามันตายขึ้นไปนี้ พอจิตนี้มันตายขึ้นไป มันทิ้งธาตุ ๔ และชั้น ๕
 มันก็ จิตตัวนี้เป็นจิตปฏิสนธิ ปฏิสนธิก็ถ้าสร้างแล้วมันก็ไปเกิดเป็นพรหม เกิดเป็นเทวดา
 เกิดเป็นมนุษย์ เกิดเป็นต่างๆ เกิด การเกิดนี้ สิ่งที่เป็นข้อมูลที่ทำในชาตินี้มันย่อยสลายไป
 มันมาอยู่ในปฏิจสมุปบาทนี้ มันอยู่ในวิญญาณปฏิสนธินี้ พออยู่ในวิญญาณปฏิสนธินี้
 พอไปเกิดที่ไหน พระโพธิสัตว์ถึงได้เป็นพระโพธิสัตว์มาตลอดใจ ใครสร้างพระ
 โพธิสัตว์มานี้ บุญกุศลสร้างมามันอยู่ที่นี้ตลอดไป

แล้วเวลาจิตมันสงบเข้าไป มันเข้าไปถึงข้อมูลเดิมของมันนี้
 บุพเพนิวาสานุสติญาณนี้ สาวไปไม่มีที่สิ้นสุด สาวไปไม่มีที่สิ้นสุด จิตเกิดตายไม่มีที่
 สิ้นสุด แล้วเวลาชำระ อวิชชา ปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารา ปจฺจยา วิญญาณํ องค์สมเด็จพระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้า นี่อาสวกขณฺฑานนี้ทำลายอวิชชาหมด มันจะไปไหนต่อ? มันจะไป
 ไหน? มันจะไปไหน?

ในเมื่อวิญญาณ วิญญาณปฏิสนธินี้ อวิชชา ปจฺจยา สงฺขารา สงฺขารา ปจฺจยา
วิญญาณํ แล้วปัจจัยการอันนี้โดนลบหมด มารมันจะไปหาใคร? มารจะไปเจอใคร? ลบ
ออกหมดไม่มีเลย พระอรหันต์ จบ เอวัง